

Federaal Plan Armoedebestrijding

Inhoudstafel

Inhoudstafel	1
Voorwoord	4
1. Armoedebestrijding in België	5
1. Wat is armoede?.....	5
2. Armoede, een situatieschets voor België	5
3. De Europese context: EU2020	6
4. Het armoedebestrijdingsbeleid in België.....	7
Coördinatie van het armoedebestrijdingsbeleid.....	7
Het eerste federale plan armoedebestrijding	7
Audit Rekenhof.....	7
2. Coördinatie en communicatie	9
1. Coördinatie en overleg met alle overheden in ons land.....	9
2. Samenwerking en dialoog met alle actoren en met de armen zelf.....	10
3. Sensibilisering van iedereen en onderzoek voor een duurzaam beleid.....	11
3. Monitoring en opvolging	13
1. Ontwikkeling van een coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringinstrument.....	13
2. De opvolging verzekeren via het netwerk van federale armoedeambtenaren	14
4. Het federaal plan armoedebestrijding 2012	15
Strategische doelstelling 1. De sociale bescherming van de bevolking verzekeren.....	16
OPERATIONELE DOELSTELLING 1. De regering zal de laagste sociale zekerheidsuitkeringen en de bijstandsuitkeringen geleidelijk aan optrekken.....	17
OPERATIONELE DOELSTELLING 2. Ijveren voor adequate minimumsalarissen, zodat werken loont.....	19
OPERATIONELE DOELSTELLING 3. Een beleid ontwikkelen dat aandacht heeft voor de specifieke noden van de meest kwetsbare zelfstandigen.	20
OPERATIONELE DOELSTELLING 4. De koopkracht van de bevolking versterken door de kostprijs van energie te beheersen.	21

OPERATIONELE DOELSTELLING 5. De digitale inclusie van de bevolking bevorderen, met oog voor de telecomtarieven.....	23
OPERATIONELE DOELSTELLING 6. De dialoog voortzetten en coördinatieacties opzetten met de betrokken partijen om te strijden tegen schuldoverlast.....	24
Strategische doelstelling 2. Terugdringen van de armoede bij kinderen.....	25
OPERATIONELE DOELSTELLING 1: De federale regering werkt in overleg met de deelstaten een realistisch kinderarmoedebestrijdingsplan uit.	26
OPERATIONELE DOELSTELLING 2: De federale regering ontwikkelt een op indicatoren gebaseerd monitoringskader om de transparantie van de strijd tegen de kinderarmoede te verhogen en de uitvoering van het kinderarmoedebestrijdingsplan op te volgen.	27
OPERATIONELE DOELSTELLING 3: Kinderen kansen geven om op te groeien in families met toegang tot toereikende middelen.....	27
OPERATIONELE DOELSTELLING 4: Families toegang verlenen tot diensten en kansen met specifieke aandacht voor de eerste levensjaren.....	28
OPERATIONELE DOELSTELLING 5: De participatie van kinderen bevorderen in sociale, maatschappelijke, vrijetijds- en sportactiviteiten en het recht van kinderen om gehoord te worden stimuleren.....	29
OPERATIONELE DOELSTELLING 6: Verticale en horizontale partnerschappen afsluiten tussen de verschillende bestuursniveaus en de verschillende beleidsdomeinen.	29
Strategische doelstelling 3. De toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren door een sociale en professionele activering.....	30
OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Omstandigheden scheppen die gunstig zijn voor de creatie van tewerkstelling of het behoud van tewerkstelling en die het accent leggen op bepaalde bijzonder kwetsbare doelgroepen.	31
OPERATIONELE DOELSTELLING 2. OCMW's aanmoedigen om acties te ondernemen op het vlak van sociale activering, door mensen die verwijderd zijn van de arbeidsmarkt aan te zetten tot nuttige sociale participatie.	33
OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De OCMW's ondersteunen en aanmoedigen om een beleid van professionele activering te voeren in samenwerking met verschillende actoren. ...	33
OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Van de socio-professionele integratie een echte hefboom naar tewerkstelling maken.....	34
Strategische doelstelling 4. De strijd tegen dakloosheid en slechte huisvesting opvoeren	36
OPERATIONELE DOELSTELLING 1. De verantwoordelijkheden en rollen van de gefedereerde entiteiten en van de federale staat ten opzichte van dakloosheid en slechte huisvesting bepalen en omschrijven.	37
OPERATIONELE DOELSTELLING 2. De winteropvang voor daklozen versterken.	37

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. Meer duidelijkheid brengen in de administratieve praktijken rond de toekenning van een referentieadres aan mensen die geen verblijfplaats hebben en niet in staat zijn daar op eigen kracht voor te zorgen.	38
OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Starten met sociaal innoverende ervaringen geïnspireerd op de Housing First-benadering.....	38
Strategische doelstelling 5. Het recht op gezondheid waarborgen	40
OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Een eenvoudigere toegang tot gezondheidszorg waarborgen door administratieve vereenvoudiging.....	40
OPERATIONELE DOELSTELLING 2. De toegang tot zorgverstrekkers laagdrempeliger maken voor de meest kwetsbare doelgroepen.....	41
OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De betaalbaarheid van gezondheidszorg verzekeren... ..	42
OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Uitwerking van een voordeliger statuut voor chronisch zieken, rekening houdend met de ernst van de aandoening en de kosten die deze met zich meebrengt.	42
OPERATIONELE DOELSTELLING 5. Preventieve gezondheidszorg waarborgen door oog te hebben voor een voedingsbeleid.	43
Strategische Doelstelling 6. Overheidsdiensten die voor iedereen toegankelijk zijn.....	45
OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Het project ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in de federale overheidsdiensten zal worden versterkt en uitgebreid.	45
OPERATIONELE DOELSTELLING 2. Partnerschappen met de ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting aanmoedigen.....	46
OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De toegang tot de gezondheidszorg moet eenvoudiger worden voor de meest kwetsbare burgers.	47
OPERATIONELE DOELSTELLING 4. De maatregelen die de toegang vergemakkelijken zullen beter rekening houden met de specifieke problemen van de meest kwetsbare burgers.	48
OPERATIONELE DOELSTELLING 5. Investeren in een toegankelijk, betaalbaar en verstaanbaar justitiesysteem.	49
OPERATIONELE DOELSTELLING 6. De dienstverlening die wordt aangeboden door de overheid beter toegankelijk maken voor de meest kwetsbare personen.	49
OPERATIONELE DOELSTELLING 7. Verhogen van de toegankelijkheid tot openbare diensten voor de meest kwetsbare doelgroepen.	50
OPERATIONELE DOELSTELLING 8. Toegankelijke en kwaliteitsvolle sociale en overheidsdiensten erkend op Europese schaal.	51

Voorwoord

Armoede blijft een triest fenomeen in onze samenleving dat door de economische crisis steeds grotere proporties dreigt aan te nemen. 14,6% van de Belgische bevolking loopt het risico om in de armoede te belanden. Bij kinderen onder de 15 groeit dat cijfer zelfs naar 18,5%, bijna één op vijf.

Met het tweede federale plan armoedebestrijding engageert de federale regering zich meer dan ooit om de strijd aan te binden met armoede. De strijd tegen armoede loopt als een rode draad doorheen het regeerakkoord, niet alleen met de concrete acties uit dit plan maar ook met intentie ervoor te zorgen dat het huidige verschil tussen het vervangingsinkomen en arbeidsinkomen niet kleiner wordt. Werk blijft de beste remedie tegen armoede.

Dit plan armoedebestrijding is een basisinstrument in de strijd tegen armoede. Mijn beleidsprioriteiten daarbij zijn: het uitroeien van armoede bij kinderen, activering als wapen om uit de armoedecirkel te raken, een actief beleid door OCMW's om armoede preventief de pas af te snijden en de strijd tegen sociale fraude, zodat de middelen kunnen gaan naar zij die ze echt nodig hebben. Mensen zelfredzaam maken door hen de middelen geven om uit de armoedecirkel te breken, is het eerste uitgangspunt van mijn armoedebeleid.

In dit plan vindt u vooral concrete acties die realistische oplossingen beogen en die het resultaat zijn van een intense samenwerking tussen regeringsleden. Armoede is immers een multidimensionaal fenomeen waartegen we op verschillende beleidsterreinen moeten werken. Mijn specifieke rol hierin is de input van alle regeringsleden te coördineren.

Het plan is opgebouwd rond zes belangrijke strategische doelstellingen: het verzekeren van de sociale bescherming van iedereen, het terugdringen van de kinderarmoede, toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting voor iedereen, garanderen van het recht op gezondheidszorg en een betere toegang tot overheidsdiensten voor de meest kwetsbaren.

Ik hecht bijzonder veel belang aan samenwerking en dialoog. Daarom zijn, naast de andere regeringsleden en administraties waaronder de OCMW's, ook alle verenigingen binnen de armoedesector bevroegd. Zij kennen de realiteit die nog al te vaak verborgen blijft achter een goed gesloten voordeur. Hun input is dan ook van zeer groot belang geweest om van dit plan een goed overlegd, praktisch en realistisch werkinstrument te maken.

Maggie De Block,

Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding

I. Armoedebestrijding in België

I. Wat is armoede?

Sociale uitsluiting verwijst naar een proces waarbij mensen er niet (meer) in slagen aansluiting te vinden met de maatschappij. Op één of meerdere levensdomeinen ontstaat er een breuk, de algemeen aanvaarde levensstandaard wordt niet meer gehaald. Armoede is vaak het resultaat van dit proces, of volgens de definitie van Jan Vranken: “Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen armen meestal niet op eigen kracht overbruggen.”¹

Deze definitie van armoede legt de nadruk op de multi-dimensionaliteit ervan. De strijd tegen armoede en sociale uitsluiting vergt omwille van deze veelzijdigheid een geïntegreerde aanpak op meerdere beleidsniveaus. Een structureel beleid van armoedebestrijding steunt eveneens op een inclusief, preventief beleid dat als doel heeft om mensen zelfredzaam te maken, zodat ze uit de armoedecirkel kunnen breken. Daarnaast blijft ook een specifieke, curatieve aandacht noodzakelijk om de problematiek van armoede aan te pakken.

Het Belgische armoedebestrijdingsbeleid wil de sociale grondrechten realiseren die in de Grondwet verankerd zijn en die ingaan op enkele van deze belangrijke levensdomeinen. Artikel 23 van de Grondwet zegt: “Ieder heeft het recht om een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen.

Deze rechten omvatten inzonderheid :

1. het recht op arbeid en de vrije keuze van beroepsarbeid in het raam van een algemeen werkgelegenheidsbeleid dat onder meer gericht is op het waarborgen van een zo hoog en een zo stabiel mogelijk werkgelegenheidspeil, het recht op billijke arbeidsvoorwaarden en een billijke verloning, alsmede het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen ;
2. het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand;
3. het recht op behoorlijke huisvesting;
4. recht op de bescherming van een gezond leefmilieu;
5. het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing.”

2. Armoede, een situatieschets voor België

In 2010 werd 20,8 % van de Belgische bevolking, of 2.235.000 personen, geconfronteerd met een risico op armoede en uitsluiting. Dit cijfer combineert drie indicatoren die gehanteerd worden voor de Europa 2020 strategie: de armoederisicogrens, materiële deprivatie en lage werkintensiteit. De indicator ‘armoederisicogrens’ geeft het percentage personen weer dat in een gezin leeft waarvan het beschikbaar inkomen onder een zekere minimuminkomensgrens valt. Deze grens wordt in Europa gelegd op 60% van het mediaan equivalent gezinsinkomen. Bij materiële deprivatie wordt opgetekend wanneer een persoon leeft in een huishouden dat kampt met tenminste vier van negen problemen, zoals zich geen maaltijd met vlees/vis/kip

¹ Vranken J., e.a., Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2002

om de twee dagen kunnen veroorloven, geen onvoorziene uitgave kunnen doen, de woning niet voldoende kunnen verwarmen, niet beschikken over een wasmachine, enz. De indicator lage werkintensiteit wordt bepaald als het percentage personen dat leeft in een huishouden met een werkintensiteit lager is dan of gelijk aan 0,20. De werkintensiteit van het huishouden wordt berekend als de verhouding van (1) het totaal aantal maanden dat de volwassen gezinsleden (jonger dan 60 jaar) hebben gewerkt in het laatste kalenderjaar en (2) het totaal aantal maanden dat de volwassen gezinsleden (jonger dan 60 jaar) theoretisch kunnen werken op een jaar.

Deze drie indicatoren worden gecombineerd tot de 'armoede en sociale uitsluiting' indicator. Er is voor deze indicator een duidelijke daling voor de periode 2005-2010 (van 22,6% naar 20,8%). Dit lijkt vooral te wijten aan de afname van het percentage personen in een huishouden met lage werkintensiteit (van 15% naar 12,3%) en in mindere mate aan een daling van materiële deprivatie (van 6,5% naar 5,9%). Het percentage onder de armoederisicogrens bleef constant in deze periode. Tussen 2009 en 2010 blijft dit cijfer stabiel, al is er een lichte stijging vast te stellen in de andere categorieën.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(1) % onder armoederisicogrens	14,3	14,8	14,7	15,2	14,7	14,6	14,6
(2) % materieel gedepriveerd	4,7	6,5	6,4	5,7	5,6	5,2	5,9
(3) % met lage werkintensiteit	14,7	15,1	14,3	13,8	11,7	12,3	12,6
% Arm of sociaal uitgesloten: combinatie (1) en/of (2) en/of (3)	21,6	22,6	21,5	21,6	20,8	20,2	20,8

Bron: Eurostat

3. De Europese context: EU2020

In 2010 lanceerde de Europese Commissie haar Europa 2020 strategie, een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei in de EU. De strategie is gericht op vijf doelstellingen over werk, onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, klimaatverandering en energie, en armoede en sociale uitsluiting. Wat armoede en sociale uitsluiting betreft, is de doelstelling ambitieus: tegen 2020 moeten ten minste 20 miljoen minder mensen slachtoffer van armoede en sociale uitsluiting zijn. In dit kader moet elke lidstaat jaarlijks aan Europa rapporteren hoe de Europese doelstellingen vertaald worden naar het nationale niveau in een Nationaal Hervormingsprogramma (NHP).

In het eerste Nationaal Hervormingsprogramma voor België (2011) ging ons land het engagement aan om tegen 2020 ten minste 380.000 mensen uit de armoede te halen. De regering hernam deze ambitie in haar regeerakkoord van december 2011. De maatregelen uit het federale plan armoedebestrijding moeten ertoe bijdragen om deze doelstelling te realiseren.

Complementair en aanvullend aan het NHP stelt België jaarlijks ook een Nationaal Sociaal Rapport (NSR) op in het kader van de Sociale Open Methode van Coördinatie. Dit rapport geeft een overzicht van de situatie in België met betrekking tot armoede en sociale uitsluiting, pensioenen en langetermijnzorg en demografische veranderingen. Het NSR licht recente en aankondigde beleidsinitiatieven in deze domeinen toe.

Om een maximale coherentie met deze Europese context te verzekeren, zijn de strategische doelstellingen van het federaal plan armoedebestrijding gebaseerd op de sleuteluitdagingen uit het NHP en het NSR. Een goede

opvolging en uitvoering van het federaal plan armoedebestrijding zal essentieel zijn om het Belgische engagement inzake armoede en sociale uitsluiting na te komen ten aanzien van Europa.

4. Het armoedebestrijdingsbeleid in België

Coördinatie van het armoedebestrijdingsbeleid

In ons land, gekenmerkt door zijn gefederaliseerde structuur, is een actieve samenwerking en coördinatie tussen de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de lokale besturen van groot belang. Vanuit de vaststelling dat een effectief armoedebestrijdingsbeleid op verschillende beleidsdomeinen gevoerd moet worden, sloten de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten al in 1998 een Samenwerkingsakkoord af om het armoedebeleid te bestendigen. Het is in dit kader dat de Interministeriële Conferentie “Integratie in de Maatschappij” samenkomt, waar de bevoegde ministers uit de verschillende regeringen elkaar ontmoeten en samenwerken.

Ook het overleg en de dialoog tussen de verenigingen waar armen het woord nemen en de beleidsverantwoordelijken, ambtenaren en onderzoekers werd structureel verankerd, met name in het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. In het Tweejaarlijks Verslag publiceert het Steunpunt vaststellingen, analyses en aanbevelingen op basis van deze dialoog.

Het eerste federale plan armoedebestrijding

Op 4 juli 2008 keurde de regering het eerste federale plan armoedebestrijding goed. Ze wilde met dit plan de koopkracht van haar burgers verhogen, met voorrang aan de meest kwetsbaren van de samenleving. In het plan, dat vertrok vanuit het multi-dimensionele en inclusieve karakter van armoede, formuleerden de regeringsleden maatregelen over de verschillende beleidsdomeinen heen. Tijdens de vorige legislatuur werd 44% van de maatregelen van het eerste federale plan armoedebestrijding gerealiseerd, 53% van de maatregelen was in uitvoering en voor 3% van de maatregelen werd de uitvoering verwacht.

Audit Rekenhof

In mei 2012 publiceerde het Rekenhof zijn audit van het eerste federale plan armoedebestrijding. Tijdens deze doorlichting werden de kwaliteit, uitvoering, monitoring en evaluatie van het plan onderzocht. Concreet ging het Rekenhof na of de doelstellingen en maatregelen van het plan SMART werden uitgewerkt, of de taakverdeling en de verantwoordelijkheden duidelijk gedefinieerd werden, hoe de opvolging van de uitvoering precies werd georganiseerd en ten slotte of een evaluatieproces voorzien was dat toeliet lessen voor het beleid te trekken.

Het eerste federale plan armoedebestrijding heeft volgens het Rekenhof de verdienste de strijd tegen armoede zichtbaarder te maken en voor het eerst een voltallige federale regering te mobiliseren voor de strijd tegen de armoede. Ook de oprichting van het federaal netwerk van armoedeambtenaren onthaalde het Rekenhof zeer positief. Niet alleen worden de administraties door dit netwerk geresponsabiliseerd en betrokken bij de opvolging van het plan, het netwerk maakt het ook mogelijk de armoedebestrijding over de opeenvolgende legislaturen te tillen.

Het Rekenhof formuleerde ook de zwaktes van het vorige plan. Op vlak van planmatige onderbouw kreeg het een onvoldoende: de geformuleerde doelstellingen waren te algemeen en niet gebaseerd op voorstudie, niet becijferd en ook budgettaire ramingen en deadlines ontbraken. Het ontbreken van een planmatige opbouw maakt beleidsevaluatie ook moeilijk. De interfederale armoedebaarometer voldoet voor het Rekenhof niet om de impact van de maatregelen te meten en hen te evalueren.

Verder beveelt het Rekenhof een specifieke ondersteuning aan voor de uitvoering om de coördinatie tussen ministers onderling, tussen ministers en hun administraties en binnen de administraties zelf efficiënter te maken en kwalitatieve verslaggeving mogelijk te maken.

Dit tweede federale plan armoedebestrijding bouwt verder op het eerste plan, leert uit haar evaluatie door het Rekenhof, vult de lopende maatregelen aan met nieuwe acties en formuleert verschillende kritische succesfactoren om op een geïntegreerde manier de noodzakelijke strijd tegen de armoede aan te gaan.

1. Bij de uitwerking van het tweede federale plan armoedebestrijding werden strategische en operationele doelstellingen gedefinieerd.
2. Waar mogelijk worden kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren ingebouwd.
3. Indien een maatregel een budgettaire impact heeft, zal deze maatregel becijferd worden.
4. De stakeholders werden nauw betrokken bij de actualisatie. Zo vond er op 22 juni 2012 een consultatievergadering met de stakeholders plaats om op basis van hun opmerkingen een aantal voorstellen van maatregelen af te toetsen. Ook bij de opvolging en evaluatie van het tweede federale plan armoedebestrijding zullen de stakeholders betrokken worden.
5. De federale administraties werden bij de actualisatie betrokken. Er zal structureel overleg met de administraties ingebouwd worden.
6. Het federaal netwerk van armoedeambtenaren zal versterkt worden en diens taken en verantwoordelijkheden zullen gedefinieerd worden.
7. Het plan zal om het semester opgevolgd worden.

2. Coördinatie en communicatie

Armoedebestrijding doorkruist alle bevoegdheden en beleidsdomeinen. Niet alleen binnen de federale overheid, waar de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding belast is met een coördinatietaak, maar ook bij de verschillende gemeenschappen en gewesten. Alle overheden van ons land zijn betrokken bij armoedebestrijding, evenals alle andere actoren die op het sociale domein actief zijn.

Het is dan ook de cruciale rol van de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding om als coördinator de dialoog aan te gaan met alle actoren, zodat we allen kunnen samenwerken om de strijd met armoede aan te binden.

Eenzijds is er de coördinatie van het federaal plan zelf. Het plan vergt opvolging, monitoring en evaluatie. Dit element diepen we verder uit in het volgende hoofdstuk. Anderzijds kijken we ook verder dan dat: we willen als federale regering samenwerken, overleg plegen met de gewesten en gemeenschappen, de dialoog aangaan met alle actoren uit het sociale veld en ten slotte onze kennis over het fenomeen vergroten en iedereen sensibiliseren over armoede door een gerichte communicatie. Op deze manier kunnen we een duurzaam, participatief en proactief beleid uittekenen.

1. Coördinatie en overleg met alle overheden in ons land

Actie 1. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal maximaal gebruik maken van de Interministeriële Conferentie (IMC) “Integratie in de maatschappij” en diens werkgroepen als permanent overlegplatform, met het oog op een sterkere samenwerking met de deelstaten in het kader van de strijd tegen armoede.

De Staatssecretaris zal de nodige punten uit haar eigen bevoegdheidsdomein op de agenda brengen en erover waken dat de IMC voldoende en regelmatig bijeenkomt. Zij zal actief blijven overleggen met de gemeenschappen en gewesten binnen de IMC Integratie in de Maatschappij. Concrete dossiers waarvoor samenwerking nodig is, zal zij op de agenda brengen zodat de doelstellingen zo efficiënt mogelijk bereikt kunnen worden.

Ook de werkgroepen die in het kader van de IMC samenkomen als voorbereiding zullen een belangrijk overlegplatform vormen. Er zijn op dit ogenblik zes werkgroepen: armoede, dakloosheid, Roma, schuldenoverlast, solidair wonen en digitale kloof.

Het is ook in het kader van deze IMC dat beleidsoverschrijdende actieplannen worden voorbereid en geadopteerd, zoals het kinderarmoedebestrijdingsplan en het nationaal actieplan e-inclusie. Het nationaal actieplan Roma dient specifieke toelichting. Overeenkomstig het genomen engagement tegenover de Europese Unie in het kader van het Nationale Strategie voor de Integratie van Roma zal de Staatssecretaris de partners, zowel de federale als de gefedereerde, mobiliseren in de werkgroep Roma. Deze werkgroep zal regelmatig samenkomen om de vorderingen op te volgen en de maatregelen te implementeren.

Actie 2. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal het netwerk van federale armoedeambtenaren versterken teneinde armoedebestrijding transversaal te integreren in alle

relevante beleidsdomeinen. De regering zal het netwerk van federale armoedeambtenaren verankeren in een Koninklijk Besluit teneinde het netwerk een duidelijk mandaat te verstrekken. Alle betrokken ministers zullen voor hun departementen een armoedeambtenaar aanduiden.

Het federaal netwerk werd opgericht naar aanleiding van het eerste federaal plan armoedebestrijding. Elke minister en staatssecretaris stelde binnen zijn of haar administratie een ambtenaar aan die de uitvoering van het eerste federaal plan armoedebestrijding moest opvolgen; de zogenaamde “armoedeambtenaar”. Het doel hiervan was om de strijd tegen de armoede structureel in de federale instellingen en organisaties in te bouwen. De POD Maatschappelijke Integratie coördineerde de werking van het netwerk.

Zoals in het hoofdstuk over de audit van het Rekenhof werd opgemerkt, kreeg de oprichting van dit netwerk van federale armoedeambtenaren een positieve beoordeling. Het netwerk verleent de administraties meer verantwoordelijkheid en bevordert de continuïteit van het armoedebeleid over de verschillende regeerperiodes.

Het netwerk kende een moeizame start. Door een verankering van het netwerk van federale armoedeambtenaren in een Koninklijk Besluit zal het ‘vrijblijvende’ karakter van dit netwerk opgeheven worden. Alle betrokken ministers zullen voor hun departementen een armoedeambtenaar aanduiden.

De federale armoedeambtenaren zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de maatregelen van het Federaal Plan Armoedebestrijding binnen hun administraties en zullen eveneens ingeschakeld worden bij de monitoring en opvolging van het Plan. Voor de acties rond de opvolging en de rol van het federaal netwerk armoedeambtenaren verwijzen we naar het volgende hoofdstuk.

2. Samenwerking en dialoog met alle actoren en met de armen zelf

Actie 3. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, binnen het kader van haar budget, het partnerschap met de actoren in armoedebestrijding versterken om de participatie van alle stakeholders aan de beleidsvoorbereiding, -opvolging, -evaluatie en -bijsturing op een structurele manier te garanderen.

Er zal een jaarlijks overleg plaatsvinden met alle partners, in elk gewest, waarbij de Staatssecretaris in dialoog treedt met mensen die in armoede leven. Het doel hiervan is om enerzijds het beleid te voeden en anderzijds het draagvlak voor het armoedebestrijdingsbeleid te verbreden, door meer organisaties, ook kleinere, actief te betrekken bij het structurele overleg.

Daarnaast is er nood aan een overkoepelende organisatie voor de organisaties in het werkveld. De Staatssecretaris zal het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding in dit licht evalueren en onderzoeken hoe de continuïteit op langere termijn te verzekeren.

De Staatssecretaris zal het Steunpunt tot Bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting ondersteunen in zijn rol en diens beleidsadviezen via het Tweejaarlijks verslag in rekening nemen voor haar beleid.

Verenigingen waar armen het woord nemen moet op voortdurende basis kunnen deelnemen aan de voorbereiding van het Europese beleid inzake armoedebestrijding en sociale uitsluiting. Dit zal onder meer

gerealiseerd worden via het overleg van het Belgisch Platform armoedebestrijding en sociale uitsluiting EU 2020.

De ploeg van ervaringsdeskundigen binnen de federale overheid heeft zeker ook een belangrijke rol te spelen bij de dialoog over het armoedebestrijdingsbeleid. Zij zullen hierin structureel betrokken worden.

Actie 4. Het Steunpunt Armoedebestrijding zal naar de POD Maatschappelijke Integratie overgeheveld worden om de armoedebestrijding te optimaliseren.

In overleg met de regio's en organisaties zal onderzocht worden hoe het Steunpunt op te nemen in de werking van de POD Maatschappelijke Integratie. Door zulke inbedding zal de strijd tegen armoede efficiënter aangepakt kunnen worden. De laagdrempeligheid en specifieke werking van het Steunpunt zal hierbij gevrijwaard en versterkt worden.

Actie 5. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de jaarlijkse Prijs Armoedebestrijding verder zetten en hiervoor een groter budget ter beschikking stellen, om innoverende ideeën op vlak van armoedebestrijding te steunen en aan te moedigen.

De federale prijs zal verder versterkt worden om de hele bevolking bewust te maken van het belang van een hardnekkige strijd tegen armoedefenomenen. Prioritaire thema's en doelgroepen in de strijd tegen de armoede zullen in de kijker geplaatst worden.

De Staatssecretaris zal enerzijds het prijsgeld voor de laureaten optrekken met 50% en anderzijds prijsgeld voor alle genomineerden voorzien, als waardering en als ondersteuning om hun werk verder te zetten.

3. Sensibilisering van iedereen en onderzoek voor een duurzaam beleid

Actie 6. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding verbindt zich ertoe om de armoedebaarometer, die elk jaar de evolutie van armoede in ons land weergeeft, te hanteren als een sensibiliseringsinstrument over armoede. Zij zal de barometer eveneens evalueren naar efficiëntie.

De barometer werd ontwikkeld om het verschijnsel armoede beter in kaart te brengen en om belangrijke tendensen en nieuwe gegevens te verspreiden. De Staatssecretaris bevoegd voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal communiceren over de armoedecijfers tijdens informatiemomenten, samen met de betrokken beleidsverantwoordelijken en administraties. Voor een maximale communicatie zal ze twee keer per jaar een update over de armoedecijfers presenteren en zal er eveneens een nieuwe interactieve versie van de barometer online gaan.

Na evaluatie van het instrument bleek dat de interpretatie van de kernindicatoren, gebruikt in de armoedebaarometer, enige deskundigheid van de gebruiker vereist. Als antwoord op dit probleem en om het pedagogische en informatieve karakter van de armoedebaarometer te verhogen zal een pedagogische toolbox ontwikkeld worden, zodat het bewustzijn van de armoedeproblematiek bij een zo ruim mogelijk publiek vergroot wordt. De pedagogische handleiding voor scholen wordt geüpdatet en aan haar doelpubliek voorgesteld. Het gebruik van deze publicatie wordt gepromoot bij scholen met als doel om jongeren te informeren en sensibiliseren over armoede en sociale uitsluiting.

Actie 7. De regering zal meer zichtbaarheid geven aan het aspect armoede in het onderdeel “duurzame ontwikkeling” in de geïntegreerde toets die de verwachte impact moet meten op het gebied van duurzame ontwikkeling van elke overheidsbeslissing.

In het kader van de integratie van de federale impacttesten zal er bestudeerd worden hoe het aspect armoede in de test zal versterkt worden.² Er zal overleg plaatsvinden tussen de kabinetten en de administraties die actief zijn op het gebied van Armoedebestrijding en Duurzame Ontwikkeling.

Actie 8. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, om op onderbouwde wijze beleid te voeren, gebruik maken van studies en de ontsluiting van reeds beschikbare gegevens.

In functie van de beleidsprioriteiten, voorziet de Staatssecretaris in 2012 volgende studies: een studie over de jurisprudentie van het recht op maatschappelijke integratie en het recht op maatschappelijke dienstverlening, een werklasmeting bij de OCMW's en een studie over sociale fraude.

Via het trimestrieel rapport, dat een opvolgingsinstrument over onder meer activering kan vormen, zullen gegevens uit de databanken van de POD Maatschappelijke Integratie ontsloten worden. Na evaluatie zal de Staatssecretaris nagaan of er nog meer informatie ontsloten kan worden.

Daarnaast zal de Staatssecretaris onderzoeken of er bijkomende informatie vanwege de OCMW's nodig is over de kosten van terugbetaling, onder meer om meer gegevens te verkrijgen over de uitstroom uit OCMW's.

Actie 9. Het volgende kaderprogramma voor wetenschappelijk onderzoek 2011-2012, dat voor goedkeuring voorligt, zal een as omvatten over maatschappelijke uitdagingen, waarvan armoede een prioritair onderdeel is. De Minister van Wetenschapsbeleid verbindt zich er ook toe om het thema dakloosheid op te nemen in het kaderprogramma voor onderzoek 2011-2017. Een onderzoek naar de meest kansarme groepen, zoals daklozen en rondtrekkende bevolkingsgroepen, zal het bestaande Europese statistische materiaal aanvullen en toelaten om het gevoerde beleid een betere kennis aan te bieden over de levensomstandigheden van deze populaties.

² Het geheel van bestaande en toekomstige impacttesten ondergaat op dit ogenblik een integratieproces naar één enkele "geïntegreerde impacttest". Deze hervorming, geleid door het Agentschap voor Administratieve Vereenvoudiging (AAV) in samenwerking met alle betrokken leden van de Regering, heeft als doel om een niet-overlegde verspreiding van impacttesten voor de federale regering te vermijden. De hervorming maakt deel uit van "het Federaal Actieplan voor administratieve vereenvoudiging 2012-2015", voorgelegd aan de Ministerraad op 20 april 2012.

3. Monitoring en opvolging

Het Rekenhof benoemde het gebrek aan een systematische monitoring en opvolging als één van de zwaktes van het vorige Federaal Plan Armoedebestrijding. Dit gebrek maakte dat het plan moeilijk te evalueren viel. Hoewel de armoedebarmometer een goed instrument is om het armoedebestrijdingsbeleid in zijn geheel op te volgen, voldoet hij niet om de impact van de maatregelen te meten en om individuele maatregelen te evalueren.

Om hieraan tegemoet te komen zal er enerzijds een coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringinstrument ontwikkeld worden en zullen we anderzijds het netwerk van federale armoedeambtenaren versterken om armoedebestrijding transversaal te integreren in alle relevante beleidsdomeinen.

Deze remedies moeten resulteren in een tweejaarlijks actualisatie van het federale plan waarin zowel aandacht is voor de realisaties uit het verleden als de toekomstige inspanningen om vooropgestelde doelstellingen te realiseren.

1. Ontwikkeling van een coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringinstrument

In opvolging van dit federale plan en de thematische deelplannen die op stapel staan, maar ook in het ruimer kader van de Europese rapportage in het kader van de Europa 2020 strategie en de Open Methode van Coördinatie zal er één coherent, dynamisch en geïntegreerd monitoringinstrument ontwikkeld worden dat volgende functies verenigt:

- Analyse van de situatie m.b.t. armoede in België onder meer via thematische scorecards
- Inventarisatie, actualisatie en opvolging van de genomen beleidsmaatregelen
- Meten van de impact en effectiviteit van het gevoerde beleid
- Opvolging en sturing van het beleid d.m.v. een aantal strategische sleutelsubtargets

Dit monitoringsinstrument maakt een evaluatie mogelijk van zowel de specifieke maatregelen uit het plan als de impact ervan op de armoede. De functie van interfederale barometer breidt zo uit tot een beleidsopvolgend en –voorbereidend instrument dat de basis vormt voor de halfjaarlijkse actualisering van het Federale Plan Armoedebestrijding maar ook in het kader van het Nationaal Sociaal Rapport en het Nationaal Hervormingsprogramma een wezenlijke bijdrage levert.

Voor de ontwikkeling van de indicatoren zal er beroep gedaan worden op de Werkgroep “Sociale Indicatoren Europa 2020/OMC”. Deze Werkgroep verzekert de monitoring van armoede in België in het kader van het Nationaal Sociaal Rapport en het Nationaal Hervormingsprogramma. Aangezien dit plan aansluiting zoekt bij beide, is het wenselijk om ook op het vlak van monitoring samen te werken en dezelfde indicatoren te hanteren.

Actie 10. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een fiche ontwikkelen die alle basiselementen van de voorgenomen acties weergeeft.

Actie 11. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal haar collega's aansporen om hun administraties de nodige tijd en middelen ter beschikking te stellen om de via de fiches gevraagde informatie ter beschikking te stellen.

Actie 12. De FOD Sociale Zekerheid zal via de Werkgroep “Sociale Indicatoren Europa 2020/OMC” de indicatorenset die ontwikkeld werd voor de opvolging van de situatie inzake armoede in België actualiseren om aldus de meting van de impact en de effectiviteit van het gevoerde beleid te kunnen realiseren.

2. De opvolging verzekeren via het netwerk van federale armoedeambtenaren

Actie 13. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal het “versterkte” netwerk van federale armoedeambtenaren door de POD Maatschappelijke Integratie laten coördineren.

Bij de actualisatie van het federale plan armoedebestrijding werd besloten om de werking van het netwerk van federale armoedeambtenaren te versterken en om haar taken en verantwoordelijkheden beter te omschrijven. Hiervoor omschreven we al enkele acties in het vorige hoofdstuk over de coördinatie.

Anderzijds zal het netwerk ook een belangrijke rol spelen bij het opvolgen van de evolutie en de uitvoering van het federaal plan armoedebestrijding. Het zal eveneens verantwoordelijk zijn voor de implementatie van de maatregelen. De federale armoedeambtenaar zal onder meer.

1. zijn / haar departement ondersteunen bij het uitvoeren van de maatregelen van het plan die betrekking hebben op zijn / haar beleidsdomein.
2. het beleid rond armoedebestrijding in zijn / haar departement coördineren door onder andere deel te nemen aan de werkgroep van het netwerk.
3. de werkgroep informeren over de uitvoering van het plan in zijn / haar departement.
4. zijn / haar departement sensibiliseren rond het beleid van armoedebestrijding in het algemeen.
5. bijdragen tot het ontwikkelen en uitdragen van een gemeenschappelijke visie inzake armoedebeleid.

4. Het federaal plan armoedebestrijding 2012

Zoals eerder vermeld, engageerde de federale regering zich in haar regeerakkoord van 1 december 2011 om het federaal plan armoedebestrijding te actualiseren op basis van strategische en operationele doelstellingen. Het plan wil de 2020-doelstelling nastreven om 380.000 mensen uit de armoede te halen.

Om deze doelstelling waar te maken, vertrekt het federale plan vanuit het principe van actieve inclusie. Hiermee volgt de regering de aanbeveling van de Europese Commissie om geïntegreerde en allesomvattende strategieën op te stellen met als doel de actieve insluiting van personen die ver van de arbeidsmarkt verwijderd zijn te verzekeren. Deze strategieën moeten bestaan uit de combinatie van drie pijlers: passende inkomenssteun, inclusieve arbeidsmarkten en toegang tot hoogwaardige diensten.

Het federaal plan armoedebestrijding moet gelezen worden in het kader van actieve insluiting, inclusief de drie pijlers. De strategische doelstellingen kunnen onder deze pijlers ondergebracht worden. Deze doelstellingen vonden hun oorsprong in het Nationaal Hervormingsprogramma, het Nationaal Sociaal Rapport en het vorige Federaal Plan Armoedebestrijding.

De zes strategische doelstellingen die achtereenvolgens aan bod komen, zijn:

1. De sociale bescherming van de bevolking verzekeren
2. Terugdringen van de kinderarmoede
3. De toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren door een sociale en professionele activering
4. De strijd tegen dakloosheid en slechte huisvesting opvoeren
5. Het recht op gezondheid waarborgen
6. Overheidsdiensten die voor iedereen toegankelijk zijn

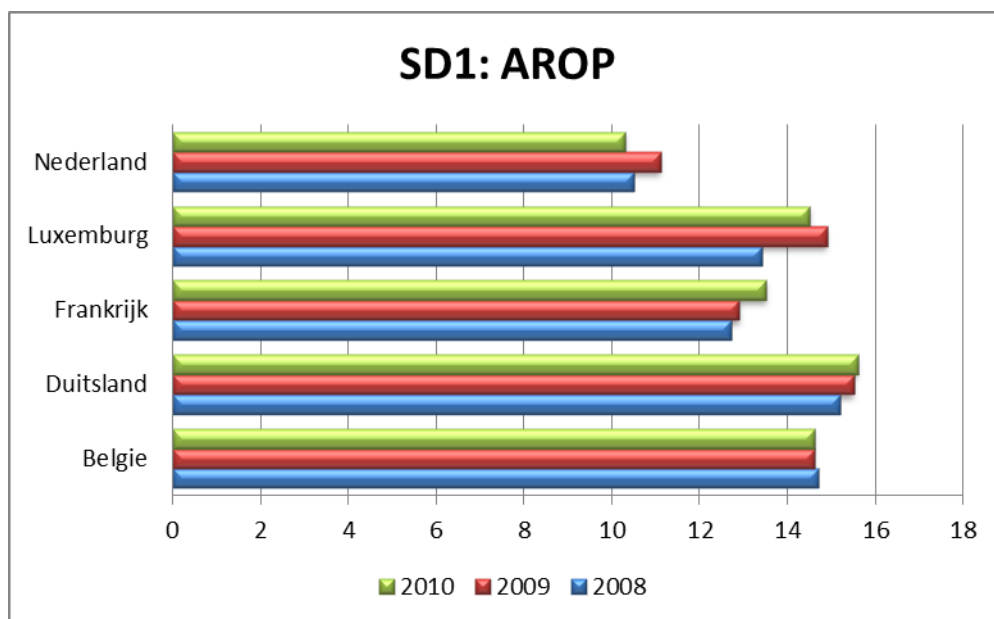
Voor elke strategische doelstelling formuleren we enkele operationele doelstellingen, met daaronder de concrete acties waarmee we het plan ten uitvoering zullen brengen. Indien nodig zullen de bevoegde ministers deze acties voorleggen aan de regering vooraleer ze tot uitvoering te brengen.

Strategische doelstelling I. De sociale bescherming van de bevolking verzekerden

I. Armoederisico

Armoede kan niet beperkt worden tot het gebrek aan een voldoende inkomen. Een inkomen dat het mogelijk maakt om een menswaardig leven te leiden, is evenwel een essentieel element in de strijd tegen de armoede.

In 2010 lag het gezinsinkomen van 15% van de Belgische bevolking onder de armoederisicogrens, of ongeveer 1.600.000 personen. Deze armoederisicograad (AROP, at-risk-of-poverty) geeft het percentage personen weer dat in een gezin leeft waarvan het beschikbaar inkomen onder de armoederisicogrens valt. Er wordt daarbij van uitgegaan dat personen met een gezinsinkomen onder deze grens een risico op armoede lopen. De armoederisicogrens wordt in Europa gelegd op 60% van het nationaal mediaan equivalent gezinsinkomen en verschilt dus van land tot land. Het mediaan inkomen is het inkomen dat de inkomensverdeling in twee gelijke delen splitst, waarbij de helft van de bevolking zich onder dit inkomen bevindt en de helft erboven. Op basis van EU-SILC 2010 (inkomens van 2009) bedroeg deze armoederisicogrens voor een alleenstaande in ons land 973 euro per maand. Dit betekent dat een alleenstaande met een netto inkomen lager dan 973 euro het risico loopt om in armoede te belanden. Voor een koppel met twee kinderen jonger dan 14 jaar lag de armoederisicogrens op 2.044 euro.

Onder het globale armoederisicopercentage gaan belangrijke verschillen schuil tussen regio's en bevolkingscategorieën. Zo bedraagt het armoederisico in Brussel 28% , in Vlaanderen 10% en in Wallonië 18%. Een zeer hoog armoederisico vinden we vooral bij de categorieën van mensen die niet werken of slechts een zwakke band hebben met de arbeidsmarkt. Volgende bevolkingsgroepen hebben een hoog armoederisico:

- werklozen (30%)
- personen die in een gezin leven waarvan de volwassen leden in het voorbije jaar in geen enkele maand werk als hoofdactiviteit hadden (zonder kinderen: 27%, met kinderen: 74%)
- personen die beperkt/onregelmatig werken en die kinderen hebben (41%)

- éénoudergezinnen (35%)
- personen met een laag opleidingsniveau (23%)
- personen met een niet-EU-nationaliteit (51%)
- alleenstaande oudere vrouwen (21%)

De EU-SILC gegevens van 2010 tonen een stijging aan van de schuldenproblematiek voor lagere inkomensgroepen. Onder de 20% laagste inkomens is er een toename van het aantal personen met twee of meer achterstallen voor basisbehoeften (nutsvoorzieningen, woonkosten en gezondheidszorg). Ook het percentage huishoudens dat (verder) onder de armoederisicogrens zakt door de afbetaling van consumentenkredieten stijgt. De gevolgen van de financiële en economische crisis laten zich op het vlak van schulden/schuldenopbouw sterk voelen.

2. Een sterke sociale bescherming om armoede te voorkomen

Ons land kent een hoge welvaart en een sterk uitgebouwd sociaal beschermingssysteem. In 2009 bedroegen de uitgaven aan sociale bescherming 28,9% van het BBP, wat boven het gemiddeld niveau van de EU27 ligt (28,4% van het BBP). Uit de AROP-cijfers blijkt dat de sociale uitkeringen het armoederisicopercentage verminderen van 27% naar 15%, wat neerkomt op een reductie met 45%. Een goede sociale bescherming is met andere woorden onontbeerlijk om armoede te voorkomen.

De sociale bescherming wordt gedefinieerd als de institutionele mechanismen die de vorm aannemen van een systeem van collectieve voorzorg en/of uitvoering geven aan een principe van sociale solidariteit, dat de leden van de maatschappij beschermt tegen een aantal sociale risico's of dat tegemoet komt aan fundamentele sociale behoeften. Deze sociale bescherming gaat vaak gepaard met de betaling van sociale uitkeringen aan de gezinnen die worden geconfronteerd met deze risico's, maar ook met het verlenen van diensten aan deze gezinnen.

Gelet op het grote belang van een sterke sociale bescherming voorziet deze strategische doelstelling zes operationele doelstellingen om de sociale bescherming van de bevolking te beschermen en te versterken. De doelstellingen werden uitgewerkt in 25 acties die essentiële elementen zoals inkomen, schuldenlast, energiekosten en sociale tarieven omvatten, maar die ook over fraudebestrijding gaan. De strijd tegen sociale fraude is immers een kwestie van rechtvaardige verdeling van middelen en bijstand aan mensen die er echt nood aan hebben.

Deze strategische doelstelling zal opgevolgd en gemeten worden aan de hand van de voormelde Europese AROP-indicator. Om de impact te meten van de operationele doelstelling in verband met de schuldenlast kan men zich baseren op het item 'achterstallen vermijden voor de terugbetaling van een hypothecaire lening of de betaling van een huur, de betaling van kosten voor het verbruik van water, gas, elektriciteit en de terugbetaling van een leasing'. In 2011 ging het hier om 780.448 personen in België. Men moet er echter rekening mee houden dat dit aantal personen geen deel uitmaakt van de doelgroep van de bevolking die bedreigd wordt door het armoederisico, omdat zij niet worden opgenomen in de indicatoren armoederisico, ernstige materiële deprivatie en lage arbeidsintensiteit.

OPERATIONELE DOELSTELLING I. De regering zal de laagste sociale zekerheidsuitkeringen en de bijstandsuitkeringen geleidelijk aan optrekken.

De regering zal, rekening houdend met de beschikbare financiële middelen en rekening houdend met de marges van de welvaartsenveloppe, de laagste sociale zekerheidsuitkeringen en de bijstandsuitkeringen geleidelijk aan optrekken. Daarbij zal ze rekening houden met de sociale voordelen die met die vervangingsinkomens

samengaan om op termijn de drempel van het armoederisico te bereiken en in aanmerking nemen. Ze zal dit doen in overleg met de sociale partners.

Actie 14. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding en de Minister van Pensioenen zullen ijveren voor het volledig toepassen van de welvaartsaanpassing voor het leefloon en IGO.

Gelet op het feit dat er een kloof is tussen de leefloonuitkeringen enerzijds en de armoededrempel anderzijds verdient het aanbeveling om de welvaartsenveloppe bij voorkeur aan te wenden om het leefloon en equivalent leefloon op te trekken.

Actie 15. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal onderzoeken hoe de verschillende statuten bij OCMW-uitkeringen beter afgestemd kunnen worden op de hedendaagse realiteit van personen in armoede. Om een bepaald systeem niet te bevoorjden, dient een betere afstemming eveneens onderzocht te worden bij de systemen binnen de sociale zekerheid.

In overleg met de Gewesten en Gemeenschappen kan onderzocht worden of men het statuut van "alleenstaande" kan verlenen aan mensen die leven in een structuur van solidair wonen, voor zover deze erkend is door de Gewesten en op basis van criteria die vooraf gemeenschappelijk bepaald worden. Dit in het kader van toekenning van leefloon of daarmee gelijkgesteld.

Actie 16. De Minister voor Pensioenen zal er over waken dat de introductie van de nieuwe berekeningsmethode van de overheidspensioenen geen pensioen oplevert dat onder een te bepalen niveau ligt, om aldus de mensen met de laagste pensioenen te beschermen.

Actie 17. De Minister voor Pensioenen zal het overlevingspensioen hervormen.

Mensen die hun partner verliezen zullen een "overgangsuitkering" ontvangen waarvan de duur zal afhangen van de leeftijd, het aantal kinderen en het aantal jaren van wettelijk samenwonen of huwelijk.

De regels om een overlevingspensioen en een beroepsinkomen te cumuleren zullen worden versoepeld, teneinde de werkloosheidsvallen te bestrijden. De geplande hervorming is erop gericht een maximale aansluiting van vrouwen op de arbeidsmarkt te realiseren na het overlijden van hun partner.

Na afloop van de overgangsuitkering en bij gebrek aan een baan zal er onmiddellijk een recht op werkloosheidsuitkering geopend worden, zonder wachttijd en met een aangepaste en vroegtijdige begeleiding. Om een overgang tussen het oude en het nieuwe stelsel te garanderen, zal de regering ervoor zorgen dat voor mensen die op 1 januari 2012 de leeftijd van 30 jaar hebben bereikt, in geval hun partner overlijdt, het rustpensioen zal worden verhoogd met een bedrag ter waarde van wat ze in het kader van het huidige overlevingspensioenstelsel zouden hebben ontvangen.

Actie 18. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, zoals ook voorzien in het Actieplan van het College voor de strijd tegen de sociale en fiscale fraude, in samenwerking met de Staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale en fiscale fraude, sociale fraude inzake het recht op maatschappelijke integratie en maatschappelijke dienstverlening bestrijden om de beschikbare middelen beter te oriënteren naar de personen die er het meeste nood aan hebben.

De noden op het vlak van maatschappelijke integratie en armoedebestrijding zijn enorm. Om ervoor te zorgen dat de beperkte beschikbare middelen gaan naar de personen die er het meeste nood aan hebben, is het nodig vormen van sociale fraude te bestrijden. Dit is immers een kwestie van rechtvaardigheid.

De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal daarom investeren in het verbeteren en vernieuwen van informaticasystemen en het afstemmen van diverse databanken. Daarnaast zal ze de minimale vereisten definiëren voor het sociaal onderzoek, zowel de inhoudelijke elementen als de vormelijke vereisten, en het verplicht gebruik maken van de reeds bestaande informatiestromen van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid om een cumulatie van uitkeringen en leefloon te vermijden. Bijkomende stromen zullen ontwikkeld worden.

Via de bestaande vormen van samenwerking tussen de OCMW's zal een kwaliteitsvolle fraudescreening voorzien worden. Deze initiatieven zullen ondersteund worden door de POD Maatschappelijke Integratie en kunnen onder meer de vorm aannemen van een verzamelen en verdelen van *best practices*, van een ondersteuning van de opstart van de samenwerkingsinitiatieven of van een geboden forum voor de uitwisseling van ervaringen en ideeën.

De POD Maatschappelijke Integratie zal de OCMW's ondersteunen in hun opdracht om sociale fraude te bestrijden, onder meer door het opzetten van een expertiseloket, waarbij aan de OCMW's kennis en *best practices* worden aangeboden voor terugvordering en inning..

Ten slotte zal er onderzocht worden of artsen van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering uitspraken kunnen doen over zowel het toedienen van prestaties als over de dringendheid van de verrichte medische hulp.

OPERATIONELE DOELSTELLING 2. IJveren voor adequate minimumsalarissen, zodat werken loont.

Werk is nog altijd de beste garantie tegen armoede. Een optimale begeleiding van mensen naar de arbeidsmarkt is dan ook een belangrijke maatregel in de strijd tegen armoede. Maar werken moet ook lonen. Dit betekent enerzijds een aanvaardbaar minimumloon en anderzijds een voldoende groot spanningsveld tussen het minimumloon en de uitkering. De stap naar tewerkstelling moet met andere woorden financieel aantrekkelijk blijven.

Actie 19. De Minister van Werk zal technische ondersteuning bieden bij het uittekenen van verschillende mogelijke scenario's voor de verhoging van de minimumsalarissen.

De hoogte van de (minimum)lonen is in de eerste plaats een bevoegdheid van de sociale partners en wordt geregeld bij CAO. Er kan voor (technische) ondersteuning gezorgd worden vanuit de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg bij het uittekenen van de verschillende mogelijke scenario's, het eraan verbonden kostenplaatje en de mogelijke gevolgen voor het arbeidsmarktgebeuren.

Actie 20. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal erop toezien dat het huidige verschil tussen het vervangingsinkomen en arbeidsinkomen niet kleiner wordt.

Zoals eerder gesteld moet de stap naar werken financieel aantrekkelijk zijn. In dat opzicht zal de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding er voor pleiten dat de welvaartsenveloppe bij voorkeur wordt aangewend om de uitkeringen van leefloon en equivalent leefloon te verhogen en er hierbij op toezien dat de kloof met de minimumlonen niet kleiner wordt. De regering zal onderzoeken hoe de welvaartsenveloppe te besteden, in overleg met de sociale partners.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. Een beleid ontwikkelen dat aandacht heeft voor de specifieke noden van de meest kwetsbare zelfstandigen.

Volgens cijfers leeft ongeveer 15% van de zelfstandigen in ons land ondanks de uitoefening van hun activiteiten, onder de armoedegrens. De regering wil hierbij specifieke maatregelen nemen om deze situatie te verbeteren.

Actie 21. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal onderzoeken op welke wijze de toegang tot de OCMW's vereenvoudigd kan worden voor zelfstandigen die in armoede leven.

Actie 22. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een handleiding ontwikkelen voor OCMW's om zelfstandigen die zich tot het OCMW richten accurate informatie te verstrekken.

Gelet op de moeilijkheid van controle van inkomsten van zelfstandigen, is steunverlening door een OCMW aan zelfstandigen niet evident. Nochtans zijn er heel wat mensen die aanspraak zouden kunnen maken op een leefloon om menswaardig te leven.

Actie 23. De Minister van Zelfstandigen zal onderzoeken hoe de berekeningswijze van de sociale bijdragen van zelfstandige werknemers gemoderniseerd kan worden. Ze zal er in het bijzonder over waken om een einde te maken aan de negatieve gevolgen van het huidige systeem op de kwetsbaarheid van zelfstandige werknemers.

Het sociaal statuut van zelfstandigen kan worden verbeterd volgens de budgettaire mogelijkheden van het stelsel en op voorwaarde dat er bijzondere aandacht uitgaat naar de kleine zelfstandigen. Een eerste verbetering zou erin bestaan te onderzoeken of de berekeningswijze van de sociale bijdragen vereenvoudigd kan worden, met eventueel een systeem van vrijwillige voorafbetalingen.

Actie 24. De Minister van Zelfstandigen zal erover waken dat de zelfstandigen hun minimumpensioenen zien verhogen, om geleidelijk aan op dezelfde hoogte als die van de loontrekkenden te komen, afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden van het stelsel.

De maatregel is bedoeld om de minimumpensioenen van zelfstandigen te verhogen. Doelstelling is om de bedragen van de minimumpensioenen van zelfstandigen op gelijke hoogte te brengen met die van het minimumpensioen van werknemers.

De maatregel is ook bedoeld als een welvaartsaanpassing van de laagste pensioenen uit het stelsel van zelfstandigen in het kader van de welvaartsenveloppe 2013-2014 voor het sociaal statuut van zelfstandigen. De soorten pensioenen waarop de maatregel gericht is en de omvang van de verhogingen moeten worden bepaald door het Algemeen beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen.

Actie 25. De Minister van Zelfstandigen zal acties ondernemen om te vermijden dat gefailleerde zelfstandigen in de armoede verzeilen.

De Minister van Zelfstandigen zal zelfstandigen regelmatig informeren over hun rechten en plichten door een informatienota voor zelfstandigen op te stellen, met daarin de sociale verzekering in geval van faillissement en de procedure om vrijstelling te vragen. De maatregel heeft tot doel een document te versturen aan zelfstandigen dat hen zal informeren over hun belangrijkste rechten en plichten. Het zal twee keer per jaar worden verzonden door de sociale verzekeringsfondsen.

Zij zal eveneens de termijn verlengen om een aanvraag te doen bij de sociale verzekeringen bij faillissement. De maatregel voorziet in een verlenging van de termijn met één kwartaal om de aanvraag in te dienen. De termijn zou zo worden verlengd tot twee kwartalen.

De mogelijkheid zal ingevoerd worden om in meerdere keren te kunnen genieten van de maximaal 12 maanden aan financiële vergoeding bij een faillissement. De maatregel biedt de mogelijkheid om in verschillende keren van die verzekering te genieten, waarbij de maximumduur onveranderd 12 maanden blijft.

Daarnaast zal de Minister van Zelfstandigen de sociale verzekering bij een faillissement uitbreiden in het geval van bepaalde verplichte stopzettingen van de activiteiten van de zelfstandige. De maatregel wil de sociale verzekering in geval van faillissement uitbreiden tot onverwachte gebeurtenissen in het leven van een zelfstandige waardoor hij zijn beroepsactiviteit onmogelijk kan voortzetten. Men denkt hierbij aan volgende situaties: natuurrampen, vernietiging van een werktuig, brand en allergieën. De toekenning zal dezelfde gevolgen hebben als die van de gewone faillissementsverzekering.

Ten slotte zal de Minister van Zelfstandigen de beslissingstermijn over de vrijstelling van bijdragen door de Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen verminderen tot 6 maanden. In dit kader werd een bijkomende kamer opgericht; de leden, voorzitters en ondervoorzitters werden benoemd. De maatregel is ook bedoeld om automatisch beslissingen te nemen indien aan bepaalde objectieve voorwaarden voor hulpbehoefendheid werd voldaan. Dit vergt een analyse en de integratie in een nieuw softwareprogramma.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4. De koopkracht van de bevolking versterken door de kostprijs van energie te beheersen.

Het is belangrijk te onderstrepen dat het energieverbruik vooral bij kansarme gezinnen een grote hap uit het gezinsbudget neemt. In voorbije tien jaar is het budgetaandeel van energiekosten gestegen tot gemiddeld 11% à 18%, terwijl dat bij meer bemiddelde gezinnen nooit hoger lag dan 4%, zoals beschreven in het Nationaal Hervormingsprogramma 2012.

Teneinde de koopkracht van de consument en de competitiviteit van de ondernemingen te waarborgen, neemt de federale overheid een aantal maatregelen om de toegang tot energie tegen een aanvaardbare prijs te optimaliseren, zoals een tijdelijke prijzenbevrozing en het afschaffen van de opzegvergoeding bij het beëindigen van een contract.

Actie 26. De Minister van Consumenten zal, in overleg met de sector en de Staatssecretaris voor Energie, de gedragscode evalueren die met deze laatste werden overeengekomen en zal, in voorkomend geval, bestuderen of deze code in een wet kan worden opgenomen.

In overleg met de Minister van Economie en de FOD Economie (algemene directie controle en bemiddeling) zal het akkoord "de consument in de vrijgemaakte elektriciteits- en gasmarkt" geëvalueerd worden, meer bepaald om te kijken of er kwaliteitsvolle dienstverlening wordt verstrekt en of er geen agressieve verkooptechnieken worden gebruikt, meer bepaald bij kansarmen.

Actie 27. De Staatssecretaris voor Energie en de Minister belast met de Administratieve Vereenvoudiging zullen de uitvoering van de automatische toekenning van het sociale tarief voor energie evalueren met het oog op verbetering.

Deze automatisering is globaal doorgevoerd. Toch ontvangen mensen in armoede ontvangen niet altijd de voordelen waarvoor ze in aanmerking komen. Daarom is een evaluatie aangewezen.

Actie 28. De Staatssecretaris voor Energie heeft de opdracht gegeven aan de AD Energie om na te gaan in welke mate het wettelijke systeem van gespreide betalingen voor stookolie verder ontwikkeld of geoptimaliseerd kan worden.

Actie 29. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding heeft het sociaal verwarmingsfonds gevraagd te onderzoeken hoe dit systeem van gespreide betalingen kan uitgebreid worden.

In 2006 werd een wettelijk kader gecreëerd inzake contracten voor de levering van huisbrandolie met spreiding van betaling. Enerzijds werden de minimale voorwaarden van deze contracten vastgelegd (zie hieronder), anderzijds werd voorzien dat de handelaars die dergelijke contracten wensen aan te bieden zich kunnen bekendmaken via de website van de FOD Economie. In 2008 werd het koninklijk besluit terzake herzien teneinde tegemoet te komen aan een aantal anomalieën.

Op vraag van de Staatssecretarissen voor Energie en voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zullen de DG Energie en het sociaal verwarmingsfonds in samenwerking met de sector onderzoeken hoe het systeem van gespreide betaling verbeterd en uitgebreid kan worden.

Actie 30. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de OCMW's ondersteunen in hun rol op het gebied van energiebeleid binnen het kader van de beschikbare budgettaire middelen.

De Staatssecretaris zal de toekenningscriteria voor zowel het gas- en elektriciteitsfonds als het stookoliefonds evalueren en zal vragen aan de POD Maatschappelijke Integratie een omzendbrief op te maken aan de OCMW's met de nodige informatie om hun cliënten de weg te wijzen naar de goedkoopste sociale leverancier.

Actie 31. De Staatssecretaris voor Energie en de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zullen nagaan in welke mate het Sociaal verwarmingsfonds actiever kan communiceren met betrekking tot het systeem van wettelijke minimumvoorwaarden voor het aankopen van huisbrandolie.

Actie 32. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een omzendbrief opmaken aan de OCMW's met de nodige informatie om hun cliënten de weg te wijzen naar de goedkoopste energieleverancier.

Bepaalde OCMW-clënten hebben automatisch recht op het sociaal tarief voor energieleveringen. De tarieven van de verschillende commerciële energieleveranciers durft echter nogal sterk uiteenlopen. Daar de verrekening van de sociale tarieven gebeurt in de federale bijdrage, moet ook voor deze sociale klanten gezocht worden naar de goedkoopste commerciële leverancier. Zo zal dit voor iedere elektriciteitsverbruiker zorgen voor een daling van de federale bijdrage.

De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding wil de OCMW's hierover in te lichten.

Actie 33. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal de toekenningscriteria voor zowel het Fonds Gas en Elektriciteit als het sociaal verwarmingsfonds evalueren.

Sinds 1985 leveren de OCMW's, met behulp van het Fonds voor Gas en Elektriciteit, een belangrijke inspanning om via bemiddeling en begeleiding de afsluiting van de energietoevoer te voorkomen, in eerste instantie voor verbruikers die zich in een moeilijke sociale situatie bevinden. Het Sociaal Stookoliefonds voorziet een verwarmingstoelage voor bepaalde categorieën van personen. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal de toekenningscriteria voor zowel het Fonds voor Gas en Elektriciteit als het stookoliefonds evalueren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 5. De digitale inclusie van de bevolking bevorderen, met oog voor de telecomtarieven.

Actie 34. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal via het Nationaal Actieplan voor e-Inclusie de digitale kloof verkleinen en dit met specifieke aandacht voor de multi-dimensionaliteit van de digitale kloof en de digitale kloof van de tweede graad, die betrekking heeft op ICT-vaardigheden.

Met het Nationaal Actieplan e-Inclusie zal de Staatssecretaris de strijd aanbinden met de digitale kloof, in samenwerking met de deelstaten. Het strategische plan zal opgebouwd zijn aan de hand van verschillende doelstellingen, waarbij de hoofddoelstelling is dat elke Belgische burger toegang krijgt tot de informatie- en communicatietechnologieën, ze in zo doeltreffend en veilig mogelijke omstandigheden kan leren gebruiken en in staat is om er autonoom en doeltreffend gebruik van te maken naargelang hij ze nodig heeft in zijn leven, op beroeps- of privévlak.

De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal enerzijds instaan voor de coördinatie van het plan en anderzijds voor de uitvoering van de maatregelen die betrekking hebben op haar bevoegdheden.

Actie 35. De Minister van Economie en Consumenten neemt maatregelen en ondersteunt initiatieven om lagere telecomtarieven te stimuleren, wat bijzonder belangrijk is voor personen met een laag inkomen.

Er blijven eveneens een aantal laagdrempelige instrumenten ter beschikking om de bevolking te informeren over de meest voordelige tarieven, zoals de tariefsimulator op de website www.bestetarief.be. De consument zal bij het afsluiten van zijn contract ook veel meer en duidelijke informatie moeten krijgen in verband met de betrokken diensten. Zo zal de operator voor al zijn tariefplannen (via winkel en internet) een informatiefiche dienen te maken.

Actie 36. De Minister van Economie en Consumenten en de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zullen de toegang tot de sociale tarieven voor elektronische communicatiediensten verzekeren, door een wijziging aan het sociale element van de universele dienst voor de levering van elektronische communicatiediensten (telefonie en internet) aan speciale tarieven voor bepaalde categorieën van begunstigen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 6. De dialoog voortzetten en coördinatieacties opzetten met de betrokken partijen om te strijden tegen schuldoverlast.

Zoals België vermeldt in zijn Nationaal Hervormingsprogramma 2012, is het niet aanvaardbaar dat levensnoodzakelijke uitgaven, onder meer voor energie, beletten dat mensen een menswaardig leven leiden. Toch geven bepaalde indicatoren aan dat het aantal personen dat het moeilijk heeft om zijn facturen te betalen of leningen af te betalen toegenomen is sinds 2008.

Actie 37. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal het werk voortzetten van de werkgroep “Schuldoverlast” van de Interministeriële Conferentie Integratie in de Samenleving, meer bepaald door te streven naar een wederzijdse uitwisseling tussen de gefedereerde entiteiten.

De werkgroep schuldbemiddeling werd opgericht met het oog op de uitwerking van een gecoördineerd beleid tussen de verschillende beleidsniveaus en om samen te werken met betrekking tot de bewustmaking inzake toegang tot kredieten (1) en de preventie inzake overmatige schuldenlast (2).

Actie 38. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal met de betrokken partijen nagaan of de schuldbemiddelingsdossiers op een geharmoniseerde wijze geregistreerd kunnen worden.

Om een wederzijdse uitwisseling te ontwikkelen tussen de gefedereerde entiteiten, meer bepaald op het vlak van preventie van de schuldenlast, is het de bedoeling om een geharmoniseerde registratie te ontwikkelen van de dossiers schuldbemiddeling samen met de betrokken partners. Via dit initiatief zouden de afgeleide rechten van de betrokken personen geautomatiseerd worden. Er is hiervoor een evaluatie voorzien.

Strategische doelstelling 2. Terugdringen van de armoede bij kinderen

Kinderen zijn de toekomst van onze maatschappij. Toch leven heel wat kinderen in armoede, wat nefaste gevolgen heeft voor hun welzijn en hun ontwikkeling. Deze negatieve impact heeft gevolgen op lange termijn. Kinderen moeten dus de kans krijgen op een menswaardig leven. Enkel door hen kansen te geven, kan de vicieuze cirkel van de armoede doorbroken worden.

In België leven meer kinderen met een verhoogd armoederisico dan de gehele Belgische bevolking. In 2010 bedroeg het armoederisico bij kinderen tussen de 0 en 17 jaar 18,5%, terwijl dat cijfer voor de hele Belgische bevolking 14,6% bedroeg. Er zijn indicaties dat het aantal kinderen met een armoederisico nog toeneemt. Zo bedroeg het armoederisico bij kinderen in de vorige gemeten periode nog 16,6%. Er vond dus een stijging met 1,9 procentpunt plaats, wat neerkomt op een verhoging met 42.000 kinderen (371.000 ten opzichte van 413.000) op één jaar tijd.

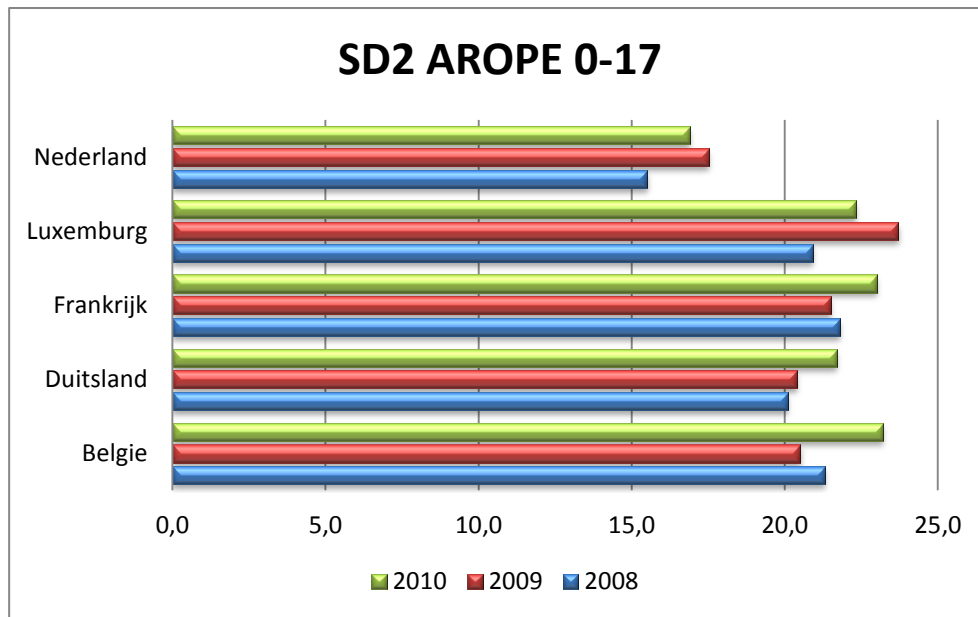
Bekijken we het armoederisico bij kinderen van nabij, dan stellen we vast dat dit cijfer beïnvloed wordt door hun leeftijd. Het risico op armoede ligt in België, in vergelijking met de rest van Europa, gevoelig hoger bij jonge kinderen (0 – 5 jaar). Dit verschil wordt nog duidelijker voor de allerkleinsten (0 – 2 jaar).³ België stond volgens de EU-SILC-cijfers in 2010 op plaats 6 binnen de EU 27, waarbij de Belgische cijfers het sterkst stegen tussen 2008 en 2010. In vergelijking met het Europees gemiddelde van 2,6% is de armoede bij kinderen in België dus groter.

De arbeidsparticipatie van de ouders en de samenstelling van het gezin zijn belangrijke bepalende factoren. De personen jonger dan 18 jaar die in een gezin leven waar er niet (of weinig) gewerkt wordt, bevinden zich in een precaire situatie: 76,1% van hen leeft onder de armoedegrens. Wat het gezinstype betreft, wordt vastgesteld dat eenoudergezinnen, 35,3% in het bijzonder, meer geconfronteerd worden met het armoederisico dan gezinnen met meerdere inkomens. Ook kinderen die opgroeien in grote gezinnen met drie of meer kinderen (16,5% tegenover een gezin zonder kinderen 13,8%) lopen meer kans om in armoede terecht te komen. Tenslotte lopen kinderen met een migrantenachtergrond een verhoogd risico om in armoede verzeild te raken: voor de totale populatie bedraagt het armoederisicocijfer maar liefst 39,2% bij niet EU27-burgers.

Deze cijfers zijn hard. De maatregelen die genomen worden, moeten als oogmerk vooropstellen om ieder kind uit de armoede te halen. Ook Europa is zich van deze noodzaak bewust. In het kader van de Europa 2020 Strategie die de komende jaren werk zal maken van een slimme, duurzame en inclusieve groei, onderneemt Europa ook actie tegen de kinderarmoede. Het Europees platform voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting stelt een aantal maatregelen voor om deze EU-doelstelling te halen, waarbij de aanpak van kinderarmoede centraal staat.

Voor de opvolging van de strategische doelstelling “terugdringen van de armoede bij kinderen” wordt gekozen voor de AROPE (at risk of poverty or social exclusion) indicator (0 – 17 jaar) omdat deze indicator duidelijk het multi-dimensionele karakter van de kinderarmoede onderstreept. Met personen die een armoede- of uitsluitingsrisico lopen wordt een percentage van personen bedoeld die een armoederisico lopen, en /of met ernstige materiële deprivatie kampen, en /of deel uitmaken van een huishouden waar de werkintensiteit bijzonder laag of onbestaande is.

³ Willy Lahaye, Kinderarmoede in België. Jaarboek 2012.

Om de armoede bij kinderen terug te dringen, worden in dit actieplan zes operationele doelstellingen ontwikkeld met concrete acties. Uiteraard kan de strategische doelstelling “terugdringen van armoede bij kinderen” niet los gezien worden van de andere strategische doelstellingen.

OPERATIONELE DOELSTELLING I: De federale regering werkt in overleg met de deelstaten een realistisch kinderarmoedebestrijdingsplan uit.

De strijd tegen armoede is een prioriteit van de federale regering. Ze engageerde zich in haar regeerakkoord om in overleg met de deelstaten een realistisch plan op te zetten om de kinderarmoede uit te roeien. Dit kinderarmoedebestrijdingsplan moet ook leiden tot betere situatie voor de gezinnen. Het actieplan zal verder gaan dan het louter bestrijden van monetaire armoede en drie actiedomeinen prioritair aanpakken: toegang tot toereikende middelen, toegang tot diensten en kansen en participatie van kinderen. Het multi-dimensionele karakter van kinderarmoede zal duidelijk in het plan weerspiegeld worden. Ook verenigingen waar armen het woord nemen, organisaties die kinderarmoede bestrijden, scholen, ... zullen betrokken worden.

Actie 39. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een actieplan voorstellen ter bestrijding van de kinderarmoede. Zij stelt het actieplan op in overleg met de deelstaten. Dit plan zal drie prioritaire aandachtsgebieden hebben: toegang tot toereikende middelen, toegang tot diensten en kansen en participatie van kinderen.

Voor de uitwerking van het kinderarmoedebestrijdingsplan zal de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding maximaal gebruik maken van de Interministeriële Conferentie “Integratie in de Maatschappij” als permanent overlegorgaan en de nodige punten uit haar eigen bevoegdheidsdomein op de agenda brengen.

De door het kinderarmoedebestrijdingsplan vooropgestelde doelstellingen zullen zich, naast de Belgische context, plaatsen in een Europese context en in het engagement dat België tegenover Europa formuleerde. De partners in kinderarmoede zullen bij de opmaak van het plan betrokken worden en er zal ook oog zijn voor de internationale context, zoals onder meer het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind.

Het participatieproces loopt als een rode draad doorheen het plan van aanpak voor het kinderarmoedebestrijdingsplan. Hierbij wordt nagegaan hoe de doelgroep van het plan, de kinderen zelf, actief bij de uitwerking van het plan betrokken kunnen worden.

Actie 40. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal nagaan hoe het kinderarmoedebestrijdingsplan in kindvriendelijke taal omgezet kan worden.

Het kinderarmoedebestrijdingsplan is niet alleen een plan voor kinderen, maar ook door kinderen mee opgemaakt. Een leesbaar en concreet plan op maat van de kinderen is bijgevolg een must.

OPERATIONELE DOELSTELLING 2: De federale regering ontwikkelt een op indicatoren gebaseerd monitoringskader om de transparantie van de strijd tegen de kinderarmoede te verhogen en de uitvoering van het kinderarmoedebestrijdingsplan op te volgen.

Het voeren van de strijd tegen kinderarmoede kan niet losgekoppeld worden van een opvolging en evaluatie van het beleid. De monitoring van de realiteit laat toe de genomen maatregelen tijdig bij te sturen zodat de beoogde effecten bekomen worden. De beleidsvorming kan zo meer gebeuren op basis van bewijzen ("evidence based").

Actie 41. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding ijvert voor de uitwerking van een scorebord dat de multi-dimensionaliteit van de kinderarmoede en de armoededoelstellingen opvolgt en ook nuttig zal zijn voor het kinderarmoedebestrijdingsplan.

Het scorebord zal een set van indicatoren ontwikkelen voor elk van de drie prioritaire aandachtsgebieden van het te ontwikkelen kinderarmoedebestrijdingsplan. Indicatoren zullen zich verspreiden over inkomen, relatie met de arbeidsmarkt, onderwijs, huisvesting en woonomgeving, participatie, gezondheid, materiele deprivatie en risicogedrag. Naast Europese indicatoren kunnen ook specifieke, op maat van de Belgische situatie gecreëerde indicatoren toegevoegd worden. De set aan begeleidende indicatoren kan gevoed worden door administratieve data om zodoende de effecten van het beleid nog beter te kunnen meten. Het gebruik van kindgerichte indicatoren zal hierbij nagestreefd worden.

Actie 42. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding ontwikkelt een scorebord binnen de interfederale armoedebaarometer.

Actie 43. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal aan de hand van de interfederale armoedebaarometer tweemaal per jaar een update van de armoedecijfers presenteren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3: Kinderen kansen geven om op te groeien in families met toegang tot toereikende middelen.

Het toeleiden van mensen die ver afstaan van de arbeidsmarkt, is een belangrijke uitdaging van de federale regering. Minderjarigen die in een gezin leven waar er niet (of weinig) gewerkt wordt, bevinden zich in een preciaire situatie; drie kwart onder hen leeft onder de armoedegrens. De arbeidsparticipatie van de ouders is een belangrijke bepalende factor voor het feit of kinderen al dan niet met een armoederisico geconfronteerd worden.

Actie 44. De Staatssecretaris voor Sociale Zaken, Gezinnen en Personen met een handicap en de Eerste Minister zullen ervoor ijveren het recht op kinderbeijslag vast te leggen in de Grondwet.

Actie 45. De Staatssecretaris voor Sociale Zaken, Gezinnen en Personen met een handicap zal de nodige stappen nemen zodat het verschil inzake kinderbijslag tussen loontrekkenden en zelfstandigen zal worden weggewerkt voorafgaand aan de overdracht naar de Gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op het grondgebied van de Brusselse Regio.

Voor concrete acties rond tewerkstelling verwijzen we naar de volgende strategische doelstelling, namelijk “De toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren door een sociale en professionele activering”. Bijkomend is toereikende inkomenssteun voor families met kinderen heel belangrijk in de strijd tegen de armoede. Daarom voorziet dit plan in verschillende acties die verband houden met de kinderbijslag.

Actie 46. De Staatssecretaris voor Gezinsbeleid en de Minister van Justitie verbinden zich er toe om een methode in te voeren voor de objectieve berekening van het onderhoudsgeld voor kinderen. Een commissie voor onderhoudsbijdragen voorzien in de wet van 19 maart 2010 zal opgericht worden. De samenstelling en werking van de commissie wordt bij Koninklijk Besluit vastgelegd.

Wat het type gezin betreft, wordt vastgesteld dat eenoudergezinnen, 35,3% in het bijzonder, meer geconfronteerd worden met het armoederisico dan gezinnen met meerdere inkomens. Het betalen van onderhoudsgeld door de ex-partner kan een belangrijke factor zijn opdat kinderen de kans zouden krijgen om op te groeien in gezinnen met toegang tot toereikende middelen.

Actie 47. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal trachten de enveloppe kinderarmoedebestrijding binnen de middelen socio-culturele participatie die aan de OCMW's ter beschikking gesteld worden, te verhogen.

OCMW's hebben een belangrijke taak in het kader van armoedebestrijding en in het geven van kansen aan kinderen. Via een enveloppe van bijna 11 miljoen euro krijgen kinderen via de OCMW's de kans om een tussenkomst te krijgen om volwaardig deel te nemen aan onze samenleving. Ze kunnen een terugbetaling krijgen van een sportabonnement of een toegangsticket voor een museum, de aanschaf van een pc, enzovoort. Deze middelen dragen wezenlijk bij aan de strijd tegen kinderarmoede en verhoogt het welzijn van de kinderen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4: Families toegang verlenen tot diensten en kansen met specifieke aandacht voor de eerste levensjaren.

De regering zal de werking van de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) verbeteren.

Actie 48. De Minister van Financiën zal samen met de Staatssecretaris voor Gezinsbeleid de bevolking beter informeren over de dienstverlening van DAVO.

Actie 49. De Minister van Financiën zal ervoor zorgen dat DAVO de onderhoudsplichtige gedetailleerd informeert over de stand van zaken van zijn dossier, zijn betalingen en achterstallen.

Actie 50. De Minister van Financiën bekijkt samen met de FOD Financiën hoe de informatie over het belastingdossier van een aanvrager automatisch ter beschikking van DAVO kan worden gesteld. De goedkeuring van het ontwerp van wet over de gegevensuitwisseling bij Financiën is hiervoor nodig.

Om gezinnen te helpen waar de onderhoudsplichtige in gebreke blijft, wil de regering de werking van de dienst voor alimentatievorderingen (DAVO) verbeteren. Daartoe zal onderzocht worden of er een versoepeling van

de toegang tot DAVO mogelijk is, aangezien niet iedereen, zeker niet de werkende alleenstaande moeders, een beroep kan doen op voorschotten omwille van het plafond van de netto bestaansmiddelen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 5: De participatie van kinderen bevorderen in sociale, maatschappelijke, vrijetijds- en sportactiviteiten en het recht van kinderen om gehoord te worden stimuleren.

Iedereen heeft recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing, ook kinderen. Zij zijn volwaardige burgers wiens standpunt gerespecteerd moeten worden. Kinderen moeten actief inspraak krijgen in alle thema's die hen aanbelangen. Kansarme kinderen moeten bij het sociale leven betrokken worden door te participeren aan cultuur, sport, en nieuwe informatie en communicatietechnologieën.

Actie 51. In het kader van actieve participatie gaat de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding na hoe de doelgroep van het kinderarmoedebestrijdingsplan actief te betrekken bij de uitwerking van het plan.

Actie 52. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding ondersteunt UNICEF België om samen met een aantal partners de stem van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren een plaats te geven in het armoede- en onderwijsdebat, om op die manier aan belangenbehartiging te doen, het maatschappelijke debat aan te gaan en onderwijs en armoedeactoren te sensibiliseren.

Unicef slaat met een aantal partners de handen in elkaar om de stem van kinderen en jongeren rond het thema onderwijs te laten horen en wil daarbij in eerste instantie kinderen en jongeren in armoede bereiken. De concrete doelstellingen zijn om: de stem van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren een plaats te geven in het onderwijs- en armoededebat, een signaalfunctie op te nemen en aan belangenbehartiging te doen, het maatschappelijke debat rond onderwijs, armoede en participatie aan te zwengelen en in dialoog te gaan met onderwijs- en armoedeactoren om deze te sensibiliseren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 6: Verticale en horizontale partnerschappen afsluiten tussen de verschillende bestuursniveaus en de verschillende beleidsdomeinen.

Samenwerking is cruciaal. De strijd tegen kinderarmoede kan enkel resultaten afwerpen als alle beleidsterreinen en bestuursniveaus de handen in elkaar slaan om op een geïntegreerde manier maatregelen te nemen. Nog te vaak zorgt een gebrek aan coördinatie tussen de verschillende beleidsterreinen, de gefragmenteerde dienstverlening en de vaak slechte communicatie en samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus voor een verminderde efficiëntie in de strijd tegen de armoede.⁴

Actie 53. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, in overleg met de deelstaten, de OCMW's vragen om lokaal een overlegstructuur op te starten waar OCMW's, scholen, kinderdagverblijven en armoedeverenigingen elkaar ontmoeten over kinderen in armoede binnen hun gemeente om te onderzoeken welke oplossingen op maat geboden kunnen worden. Op deze manier kan kinderarmoede op een multidisciplinaire manier aangepakt worden.

OCMW's kunnen een preventieve en proactieve rol spelen om verborgen armoede op te sporen. Zij kunnen een centrale rol spelen om kinderarmoede te detecteren en te bestrijden. Hierbij kunnen de OCMW's een verband leggen met de "Lokale Sociale Beleidsplannen" in het Vlaamse Gewest, "Les plans de cohésion sociale" in het Waalse Gewest en "Les programmes de cohésion sociale" in het Brusselse Gewest.

⁴ Who Cares? Verslag van de conferentie van het Belgische EU-Voorzitterschap. 2 – 3 september 2010.

Strategische doelstelling 3. De toegang tot de arbeidsmarkt verbeteren door een sociale en professionele activering

Deze doelstelling houdt rechtstreeks verband met de mededeling van de Commissie van 2008 in verband met de actieve integratie van de mensen die het verst van de arbeidsmarkt af staan.

De toegang tot kwaliteitsvol werk is een van de beste manieren om uit de armoede te geraken. Tussen 2008 en 2011 is de tewerkstellingsgraad (20-64 jaar cf. EU2020) gedaald van 68,0% naar 67,3% (met in 2009 een sterkere daling tot 67,1%). Het EU-gemiddelde bedraagt 68,6% en de Belgische doelstelling tegen 2020 bedraagt 73,2%.

SEX: Total

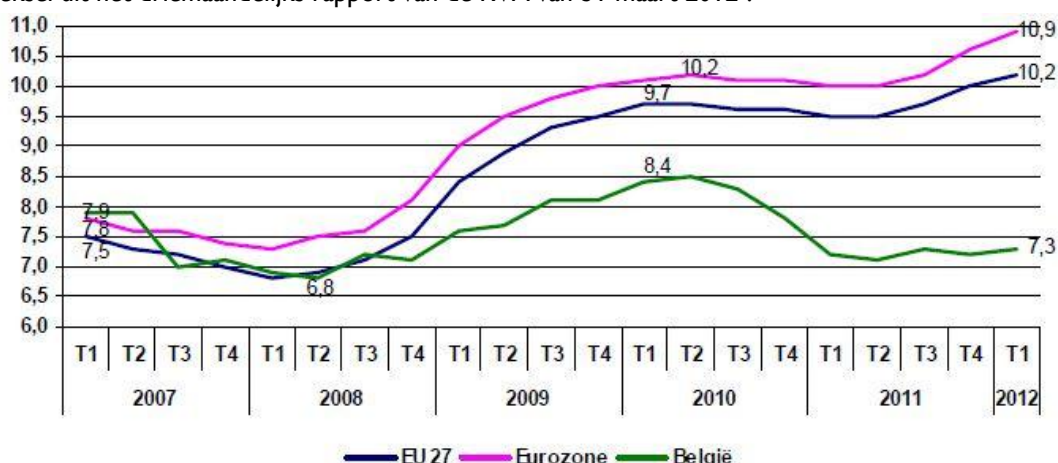
INDIC_EM: Employment rate (20 to 64 years)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
European Union (E...)	68.1	68.4	68.9	68.3	69.2	69.9	70.3	69.0	68.6	68.6
Belgium	65.0	64.7	65.6	66.5	66.5	67.7	68.0	67.1	67.6	67.3

Uittreksel uit het Nationaal Hervormingsprogramma 2012 :

Doelstellingen	BE 2009	BE 2010	EU 2010	BE 2020	Vereiste jobcreatie 2010-2020
Werkzaamheidsgraad 20-64	67,1%	67,6%	68,6%	73,2%	568.000
Werkzaamheidsgraad vrouwen	61,0%	61,6%	62,1%	69,1%	348.000
NEET (percentage jongeren dat niet werkt, noch onderwijs of opleiding volgt)	11,1%	10,9%	12,8%	8,2%	
Werkzaamheidsgraad 55-64	35,3%	37,3%	46,3%	50,0%	271.000
Verskil in werkzaamheidsgraad tussen niet-EU-burgers en Belgen	27,5%	28,4%	10,5%	< 16,5%	

Uittreksel uit het driemaandelijks rapport van de RVA van 31 maart 2012 :

Bron: Eurostat – Geharmoniseerde werkloosheidsgraden – Aangepaste reeksen EAK – voor seizoenarbeid gezuiverde gegevens (une_rt_q)

In diezelfde periode is het aandeel langdurig werklozen op een hoog niveau gebleven, namelijk 3,3% in 2008 en 3,5% in 2011. In de eurozone was de toename sterker, van 3,0% naar 4,6%.

SEX: Total

INDIC_EM: Long-term unemployment in % of active population

	TIME▶ 2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GEO▼										
European Union (2...	4.0	4.2	4.3	4.1	3.7	3.1	2.6	3.0	3.9	4.1
Euro area (17 cou...	3.8	4.1	4.3	4.2	3.9	3.4	3.0	3.4	4.3	4.6
Belgium	3.7	3.7	4.1	4.4	4.2	3.8	3.3	3.5	4.1	3.5 (b)

Merk overigens op dat in 2010, 12,6% van de bevolking tussen 0 en 59 jaar in een huishouden met een zeer lage arbeidsintensiteit woonde (EU27: 10%). Dit brengt een verhoogd risico op armoede met zich mee. Daarom is het uiterst belangrijk dat alle actoren, en in het bijzonder de OCMW's, actief meewerken aan de sociale en professionele activering van de mensen die het verst van de arbeidsmarkt af staan.

We herinneren er hier aan dat België in het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) de verbintenis is aangegaan om onder de 20- tot 64-jarigen een tewerkstellingsgraad van 73,2% te bereiken. Om dat doel te bereiken zullen duizenden werklozen en inactieven aan het werk moeten gezet worden. Conform de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren werden enkele subdoelstellingen vooropgesteld tegen 2020: een werkgelegenheidsgraad bij vrouwen van 69%, een werkgelegenheidsgraad bij oudere werknemers van 50%, een percentage jongeren die niet aan het werk zijn of niet in onderwijs of opleiding zijn van 8,2% en een verschil tussen de werkgelegenheidsgraden van de Belgen en de niet EU-burgers van minder dan 16,5%.

Niettemin staande de vaststelling dat werk de beste bescherming is tegen armoede, werd in 2010 5% van de werkende bevolking in België geconfronteerd met een armoederisico. De toegang tot kwaliteitsvol werk blijft ook een zorg om het verschijnsel van "working poor" tegen te gaan, die een groot deel vormen van de doelgroep van personen met armoederisico (totale bevolkingsgroep van 17%).

De indicator waarmee de strategische doelstelling 3 kan worden opgevolgd, is een combinatie van de AROP-indicator en die in verband met "Low work intensity" (*lage arbeidsintensiteit* - LWI). De combinatie van die twee indicatoren toont aan dat er eind 2011 598.848 personen waren met tegelijk een armoederisico en een lage arbeidsintensiteit (582.000 in 2008).

OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Omstandigheden scheppen die gunstig zijn voor de creatie van tewerkstelling of het behoud van tewerkstelling en die het accent leggen op bepaalde bijzonder kwetsbare doelgroepen.

Een eerste luik van die doelstelling is gericht op een voluntaristisch tewerkstellingsbeleid om kwetsbare personen aan een baan te helpen. Doelstelling is om die mensen intensiever te begeleiden naar de arbeidsmarkt. Dat zal gebeuren in overleg met de Gewesten en Gemeenschappen en in samenwerking met de plaatselijke overheden. De doelstelling is om de kloof die deze doelgroep scheidt van de arbeidsmarkt te verkleinen.

Actie 54. De regering neemt de nodige maatregelen om werk aantrekkelijk te maken en de werkbonus te verhogen, zodat werknemers met een bruto maandloon dat niet meer bedraagt dan 2.338,58 € kunnen genieten van de maatregel.

De loongrenzen die de inkomensschijven vastleggen waarbinnen de werkbonus wordt toegekend, zijn onderworpen aan hetzelfde indexeringsmechanisme als dat van de sociale uitkeringen; deze grenzen werden derhalve eveneens op 1 februari 2012 verhoogd. Alle loontrekkende werknemers met een bruto maandloon dat niet meer bedraagt dan 2.338,58 €, op basis van een voltijdse tewerkstelling, komen in aanmerking voor de werkbonus.

Actie 55. Bij de bespreking van de heroriëntering van bepaalde steunmaatregelen vraagt de regering aan de sociale partners om de vaststellingen van het Planbureau mee in aanmerking te nemen. De regering zal van haar kant de federale voorzieningen om de economische activiteit en de tewerkstelling te steunen na evaluatie desgevallend verbeteren om de impact ervan op de effectieve jobcreatie of het jobbehoud te versterken. De deadweight loss effecten die deze steunmaatregelen voor werk soms veroorzaken, zullen worden bestreden.

Actie 56. De regering zal de vermindering van de werkgeversbijdrage voor de aanwerving van een eerste, tweede en derde werknemer verhogen. Deze zal in werking treden op 1 oktober 2012.

Deze vermindering van werkgeversbijdragen bestaat reeds sedert de jaren 80.

Actie 57. De Minister van Werk zal, in samenwerking met de regionale diensten voor werk, een intensievere opvolging opzetten voor jongeren die genieten van inschakelingsuitkeringen. Zij zullen via opvolgingsgesprekken elke zes maanden moeten aantonen dat zij actief naar werk zoeken.

Voor jongeren die op basis van hun studies inschakelingsuitkeringen genieten, zal een bijzondere, intensievere opvolgingsprocedure van het zoekgedrag gelden. Bij het begin van de inschakelingsperiode brengt de RVA de jongere per brief op de hoogte van zijn verplichtingen in verband met het actief naar werk zoeken. Nadat de jongere het recht op inschakelingsuitkeringen heeft verworven, vraagt de RVA de jongere om informatie over de inspanningen geleverd tijdens de inschakelingsperiode. Daarna volgt een eerste evaluatie van het zoekgedrag van de jongere. Bij een positieve evaluatie behoudt de jongere zijn recht op uitkeringen tot de volgende evaluatie zes maanden later. Indien niet kan besloten worden tot een positieve evaluatie, dan volgt een maand later een tweede beoordeling. Valt deze wel positief uit, dan blijft het recht op uitkeringen behouden tot de volgende evaluatie zes maanden later. Wanneer deze tweede beoordeling echter negatief is, dan wordt het recht op uitkeringen geschorst gedurende zes maanden. Daarna kan de jongere om een nieuwe evaluatie vragen en wordt bij een positieve evaluatie het recht op uitkeringen hersteld.

Actie 58. De Minister van Werk zal de overstap van de schoolbank naar werk faciliteren voor schoolverlaters voor wie die overstap niet vlot verloopt via de creatie van 10.000 correct vergoede instapstages.

Ieder jaar zijn er in België meer dan 10% jongeren die de school verlaten zonder een diploma van hoger secundair onderwijs. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat een groot aantal van deze ongeschoolde jongeren een jaar nadat ze op de arbeidsmarkt zijn gekomen terug werkloos is of nog steeds geen enkele vorm van werkervaring heeft opgedaan.

Teneinde de nieuwe schoolverlaters een optimale kans te geven om een eerste werkervaring op te doen worden er 10.000 instapstages gecreëerd. Aan de werkgevers wordt een engagement gevraagd om een minimum aantal stageplaatsen of werkplekleerplaatsen ter beschikking te stellen van jonge niet-werkende werkzoekende schoolverlaters.

Actie 59. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal in samenwerking met de Minister van Werk een project opzetten om leefloongerechtigden die op het einde van een art 60§7-traject zitten, extra te begeleiden om de overstap naar de arbeidsmarkt te maken.

De Staatssecretaris zal in samenwerking met de minister van Werk een project opzetten om mensen die een traject art60§7 volgen tijdens de laatste 3 maanden van hun traject een begeleiding aan te bieden om een vlotte overstap naar de arbeidsmarkt te bewerkstelligen. Het instrument art60§7 dient immers om duurzame tewerkstelling te creëren. Deze extra begeleiding is een belangrijke stap om deze mensen effectief te laten

doorstromen naar de arbeidsmarkt en om te vermijden dat zij na verloop van tijd terug in hulpverlening komen. Er zullen hiervoor ESF-middelen aangewend worden.

Actie 60. De Minister van Werk zal, in het kader van begeleiding en activering, de leeftijd tot waarop de actieve beschikbaarheid wordt gecontroleerd in 2013 op 55 jaar brengen en in 2016 op ten minste 58 jaar.

De RVA zal zorgen voor de opvolging van de actieve beschikbaarheid van deze doelgroep.

OPERATIONELE DOELSTELLING 2. OCMW's aanmoedigen om acties te ondernemen op het vlak van sociale activering, door mensen die verwijderd zijn van de arbeidsmarkt aan te zetten tot nuttige sociale participatie.

Een tweede luik van die strategische doelstelling is voornamelijk gericht op de rol die de OCMW's spelen bij de sociale en professionele activering van leefloners.

De OCMW's spelen een centrale rol in de socio-professionele inschakeling van de personen die het verst van de arbeidsmarkt af staan, meer bepaald via sociale economieprojecten, de artikelen 60 en 61 en projecten gefinancierd door het ESF.

Actie 61. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, in overleg met de verenigingen van steden en gemeenten, een methodologie ontwikkelen om de OCMW's te steunen in hun acties om leefloners aan te zetten tot sociale activering. Die steun zal zich meer bepaald uiten via een uitwisseling van goede praktijken.

Voor de mensen die niet slagen in een professionele activering omdat ze te ver verwijderd zijn van de arbeidsmarkt, zetten de OCMW's zich in om die mensen sociaal te activeren door hen aan te moedigen tot nuttige sociale participatie. Inclusie is immers ook een middel om isolement te bestrijden en vormt dus een hulp bij de insluiting in onze samenleving. Een traject van sociale activering kan een stap zijn in de richting van tewerkstelling, maar dat laatste is geen doel op zich.

Actie 62. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de mogelijkheid bestuderen om de middelen voor sociale en culturele participatie duurzamer en meer structureel toe te kennen, zodat de OCMW's een echt participatiebeleid kunnen ontwikkelen.

De maatregel "sociale en culturele participatie" (SCP) is onderwerp van een koninklijk besluit houdende maatregelen ter bevordering van de maatschappelijke participatie en de culturele en sportieve ontplooiing van de gebruikers van de dienstverlening van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW's). Dit KB verschijnt jaarlijks. De maatregel is erop gericht de jaarlijks terugkerende onzekerheid van de centra te verminderen zodat ze een structureel beleid kunnen ontwikkelen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De OCMW's ondersteunen en aanmoedigen om een beleid van professionele activering te voeren in samenwerking met verschillende actoren.

Werk blijft de beste garantie tegen armoede. Dit vraagt het engagement van alle partners en een coördinatie van het beleid.

Actie 63. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding onderzoekt de mogelijkheid om het contingent art60§7/art61 verhoogde staatstoelage dat de OCMW's ter beschikking gesteld wordt, uit te breiden.

Dit instrument blijkt bijzonder effectief in het kader van doorstroom naar de arbeidsmarkt van leefloongerechtigden. De OCMW's en de verenigingen van steden en gemeenten zijn sterk vragende partij om dit contingent op te trekken om de OCMW's bijkomende middelen te geven om armoede te bestrijden via het aanbieden aan jobs. Deze materie zal in de toekomst geregionaliseerd worden.

Actie 64. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, in overleg met de Gewesten, een structurele samenwerking opzetten tussen de Regionale Diensten voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding en de OCMW's om mensen zo efficiënt mogelijk naar de arbeidsmarkt te leiden. Hierbij zal er specifieke aandacht zijn voor de rijke expertise van OCMW's en voor sociale activering.

Actie 65. De OCMW's zal gevraagd worden elke werkzoekende die een leefloon of equivalent leefloon ontvangt, indien werkbekwaam, in te schrijven bij de regionale diensten voor arbeidsbemiddeling.

Actie 66. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de nodige maatregelen nemen zodat de mogelijkheid voor OCMW's om partnerschappen te sluiten (KB 500 €) wordt versoepeld en de oprichting van partnerschappen met regionale tewerkstellingskantoren en door die laatste erkende organisaties wordt gestimuleerd.

De partnerschapsovereenkomst (of KB500€) is een maatregel waarbij het OCMW een partnerschap aangaat met de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling en/of één of meerdere door die dienst erkende partner(s) om een gerechtigde op individuele basis te begeleiden naar een tewerkstelling op de reguliere arbeidsmarkt. De partners waarmee het OCMW samenwerkt, ontvangen een financiële tussenkomst vanwege het OCMW voor het uitvoeren van de opdracht die hen via het partnerschap wordt toegewezen. Om tegemoet te komen aan de vraag naar administratieve vereenvoudiging zal de maatregel, in nauw overleg met de vertegenwoordigers van de OCMW-verenigingen, versoepeld worden.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Van de socio-professionele integratie een echte hefboom naar tewerkstelling maken.

Actie 67. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de vrijstelling voor socio-professionele integratie van begunstigden van het leefloon en het equivalent leefloon verlengen van 3 naar 6 jaar.

Veel leefloombegunstigden die in aanmerking komen voor de socioprofessionele vrijstelling hebben het moeilijk om gedurende een ononderbroken periode van 3 jaar aan het werk te blijven. Het gevolg is dat deze maatregel voor veel mensen zijn gunstig effect verliest. Hiermee rekening houdend, zal er een versoepeling voorzien worden die ervoor moet zorgen dat leefloongerechtigden optimaler van het voordeel van deze vrijstelling kunnen genieten. Dit impliceert dat de vrijstellingstermijn van 3 jaar uitgebreid wordt naar maximaal 6 jaar.

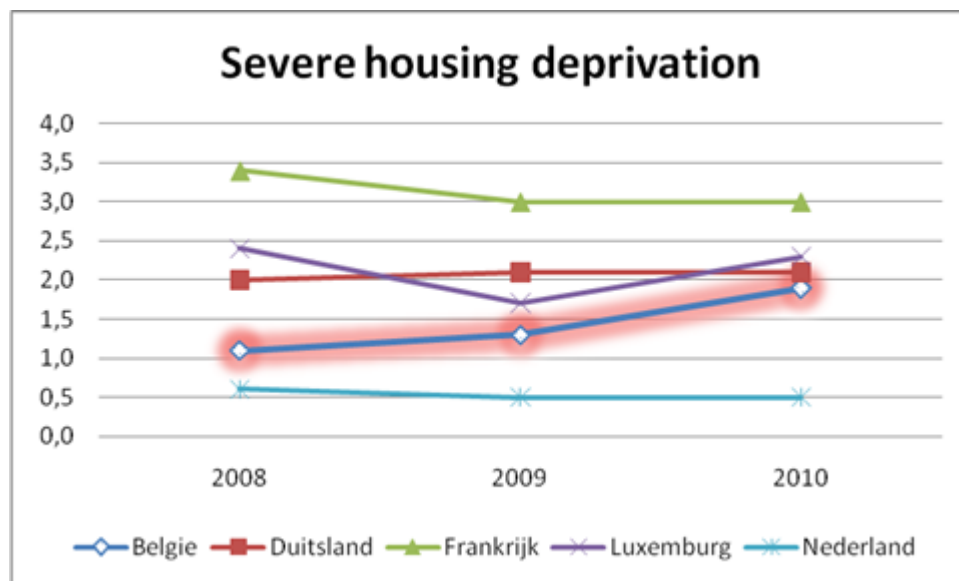
Actie 68. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de voortrajecten door een intensieve begeleiding aanmoedigen in het kader van het Europees Sociaal Fonds (ESF) gericht op de stabilisatie van mensen die erg ver verwijderd zijn van de arbeidsmarkt en ze zal zich ervan vergewissen dat de federale programmering 2014 deze actie overneemt.

De federale ESF-programmering 2007-2013 legt het accent op activeringsvoortrajecten. Die activeringsvoortrajecten vinden plaats vóór het eigenlijke inschakelingstraject van OCMW-cliënten die het verst afstaan van tewerkstelling en zich momenteel niet aanbieden op de arbeidsmarkt. Voor die sociaal geïsoleerde personen zonder structuur is een ander soort begeleiding nodig, die meer intensief moet zijn.

Strategische doelstelling 4. De strijd tegen dakloosheid en slechte huisvesting opvoeren

Het recht op huisvesting is een fundamenteel recht dat vervat is in de Grondwet en in verschillende supra- en internationale juridische verplichtingen van België, zoals het Europees Sociaal Handvest, het Europees Handvest van de Grondrechten, het Internationaal Handvest over economische, sociale en culturele rechten, enzovoort.

Toch genieten niet alle inwoners van ons land volledig van dit basisrecht. Ter illustratie: de cijfers voor de EU SILC indicator “ernstige deprivatie verbonden aan huisvesting” zijn verdubbeld in de periode 2008-2010. Deze indicator zal gebruikt worden in het plan om deze strategische doelstelling, de strijd tegen dakloosheid en slechte huisvesting, te meten.

Eurostat definieert “ernstige deprivatie verbonden aan huisvesting” aan de hand van volgende gebreken: een lekkend dak (letterlijke vertaling van *leaking roof*) of vocht/schimmel; geen bad of douche in de woning of geen wc binnen in de woning; te donkere woning, gebrek aan licht; overbevolkte woning.

De ernst van deze problematiek is niet zonder reactie gebleven van de federale en de gefedereerde overheden. In het kader van hun beleid hebben zij voorrang gegeven aan de verbetering van de voorwaarden en toegang tot leefomgeving en de strijd tegen de meest ernstige uitdrukking van de uitsluiting van huisvesting: de dakloosheid.

In het kader van het NAP Insluiting 2006-2008 en 2008-2010⁵ werden verschillende maatregelen ingevoerd om, onder andere, het openbare en private huuraanbod te verbeteren, de steun aan huurders te verhogen, de sociale verhuurkantoren te steunen, de steun aan en de begeleiding van de daklozen te professionaliseren. Hoewel er vooruitgang werd geboekt, blijven de resultaten echter beperkt.

Overeenkomstig de vragen van de Europese Commissie in het kader van haar strategie Europa 2020, heeft België haar Nationaal Hervormingsplan opgesteld. Dit behoudt de strijd tegen onaangepaste huisvesting en dakloosheid als een prioriteit.

De nadruk wordt vooral gelegd op de maatregelen in verband met de verhoging en de verbetering van het huuraanbod, de verhoging van de sociale steun betreffende de huur en de toegang tot energie, de preventie van de uitzettingen, de begeleiding bij de ambulante en preventieve huisvesting, het zorgaanbod en huisvesting aan

⁵ Het NAP Insluiting was één van de 5 instrumenten van een samenwerkingsmethode tussen de Lidstaten van de Unie "Open Methode van Coördinatie" genoemd (<http://www.mi-is.be/be-nl/armoedebelid/nationale-actieplannen>)

de kwetsbare groepen en het testen van alternatieve huisvestingsformules zoals het solidair wonen. Wat solidair wonen betreft, zal de actualisatie van de studie hierover in 2012 gerealiseerd zijn. Deze studie onderzoekt de pistes om solidair wonen te promoten. Een werkgroep van de Interministeriële Conferentie "Integratie in de Maatschappij" zal hieruit conclusies trekken zodat de actoren zich kunnen overeenstemmen voor de realisatie ervan.

OPERATIONALE DOELSTELLING 1. De verantwoordelijkheden en rollen van de gefedereerde entiteiten en van de federale staat ten opzichte van dakloosheid en slechte huisvesting bepalen en omschrijven.

Actie 69. Onder de coördinatie van de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zullen de verschillende bevoegdheidsniveaus een samenwerkingsakkoord rond dakloosheid en slechte huisvesting sluiten.

De Staatssecretaris zal alles in het werk stellen om tot een duidelijk en ambitieus samenwerkingsakkoord te komen. Dit akkoord zou de hoeksteen kunnen worden van een beleid voor een structurele bestrijding van dakloosheid en op die manier de verwezenlijking vormen van een van de essentiële aanbevelingen van de Jury van de Europese consensusconferentie over dakloosheid: een nationale strategie om dakloosheid te bestrijden.

Actie 70. De Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister bevoegd voor het Grootstedenbeleid zullen de betrokken partijen, waaronder de huisvestingssector, verzamelen om het gebruik te evalueren van de gemeentelijke administratieve sancties omtrent de verplichting om huurprijzen te afficheren, zoals bepaald door de wet van 25 april 2007. De werkgroep zal aanbevelingen formuleren over de beste middelen om deze verplichting te controleren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 2. De winteropvang voor daklozen versterken.

Actie 71. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal zorgen voor een betere planning en inplanting van de winteropvang, door de opstelling van een stappenplan en door crisissituaties preventief aan te pakken.

De Staatssecretaris wil dit probleem, dat elke winter opnieuw terugkomt, op gestructureerde wijze aanpakken zodra de eerstelijnsdiensten onomstotelijk hebben vastgesteld dat het opvangaanbod ontoereikend is. Om dit te bereiken, werkt de Staatssecretaris nauw samen met alle betrokken partijen om efficiënte en gecoördineerde oplossingen te creëren.

Actie 72. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, afhankelijk van de situatie en de bijzondere behoeften in het Brusselse Gewest, specifieke acties ondersteunen in het kader van de winteropvang.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kampt met een steeds terugkerend fenomeen: de agglomeratie vormt een aantrekkingspool voor daklozen of zwervers. Bijgevolg krijgen de Brusselse autoriteiten te maken met een toevloed van mensen die op zoek zijn naar sociale bijstand en onderdak. Door dit verschijnsel volstaat de bestaande capaciteit van de sociale diensten en opvang niet.

Actie 73. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de inspanningen die de vijf grote steden (Antwerpen, Gent, Brussel, Charleroi en Luik) in de winterperiode leveren, ondersteunen met een bijkomende subsidie.

Niet alleen de Brusselse agglomeratie kampt met specifieke problemen, ook de andere grote steden (zie supra) kennen het verschijnsel dat ze mensen in armoede aantrekken. Bijgevolg moeten ook de lokale diensten die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van daklozenhulp worden ondersteund.

Actie 74. De Minister van Defensie zal de inspanningen om daklozen in de winter op te vangen ondersteunen door toegang te verlenen tot hiervoor voorziene lokalen.

Die terbeschikkingstelling van lokalen van Defensie betekent een grote verlichting voor het opvangaanbod via de klassieke structuren van daklozenhulp. Merk op dat Defensie zijn deuren openzet, maar echter geen omkadering/begeleiding kan bieden voor de opgevangen personen en evenmin hun vervoer kan organiseren.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. Meer duidelijkheid brengen in de administratieve praktijken rond de toekenning van een referentieadres aan mensen die geen verblijfplaats hebben en niet in staat zijn daar op eigen kracht voor te zorgen.

Actie 75. De Minister van Binnenlandse Zaken zal de ontwikkeling van het pilootproject HOMERe aanmoedigen en de projectcoördinatoren halverwege vragen om een rapport met de stand van zaken. Ze zal aan het einde van de pilootperiode enerzijds vragen om aanbevelingen rond de goede praktijken van de betreffende gemeenten en anderzijds een omschrijving van de factoren die problemen geven bij de interpretatie van de reglementering.

In het kader van dit project zullen ervaringsdeskundigen, aangeworven binnen de FOD Binnenlandse Zaken, de nadruk leggen op het belang van een verblijfplaats of eventueel een referentieadres bij mensen die zich in een situatie van sociale uitsluiting bevinden. Het project HOMERe is een sensibiliseringscampagne die bedoeld is om daklozen te helpen om te voldoen aan de administratieve voorwaarden om hun rechten op sociale uitkeringen en tegemoetkomingen te behouden. Het referentieadres is een vorm van sociale bijstand waardoor mensen zonder verblijfplaats en zonder de middelen om daar zelf voor te zorgen zich kunnen inschrijven in het bevolkingsregister, op het adres van een fysieke of rechtspersoon (met name de OCMW's). Op die manier kan de betreffende persoon de administratieve correspondentie van overheidsdiensten ontvangen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Starten met sociaal innoverende ervaringen geïnspireerd op de Housing First-benadering.

Actie 76. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal het principe van "Housing First" implementeren in minstens 5 grote steden in het land (2 in Vlaanderen, 2 in Wallonië en 1 in Brussel), met specifieke aandacht voor het totaalconcept ervan. Hierbij zal er afgestemd worden met de regio's, die bevoegd zijn voor huisvesting en reeds interessante instrumenten ontwikkelden, om het project maximale draagkracht te geven.

Housing first is een benadering die beter lijkt te beantwoorden aan een eis gebaseerd op *evidence based policy* en

bestaat uit een snelle toegang tot huisvesting, met begeleiding indien nodig. In tegenstelling tot benaderingen die gebaseerd zijn op de veronderstelling dat personen die geen thuis hebben eerst “hun leven weer op de rails moeten krijgen” of “geschikt moeten worden gemaakt om in een huis te kunnen wonen” (“eerst behandelen”), proberen de alternatieve strategieën hen zo snel mogelijk een permanente verblijfplaats te geven (“eerst huisvesten”).

Die benadering ziet huisvesting als een basisrecht voor iedereen. Thuislozen die daarom vragen, kunnen begeleiding krijgen, maar nuchter zijn, een behandeling volgen of gemotiveerd zijn om te veranderen zijn geen voorwaarden om toegang te krijgen tot een permanente en autonome verblijfplaats (...). Een fundamenteel element van deze benadering is dat de tussenkomsten van sociale diensten *doeltreffender* kunnen zijn wanneer ze worden aangeboden bij mensen in hun eigen woning. De vrije keuze en een gevoel van veiligheid en stabiliteit in verband met de woning en de begeleiding zijn belangrijke punten van deze alternatieve strategie, hoewel er in de praktijk heel wat varianten van bestaan voor wat betreft het soort en de duur van de begeleiding evenals voor het soort woning dat op lange termijn wordt verstrekt.

Strategische doelstelling 5. Het recht op gezondheid waarborgen

Het akkoord van de federale regering van december 2011 herinnerde aan het kernidee van een van de pijlers van het solidariteitssysteem dat aan de basis ligt van onze sociale zekerheid en sociale bescherming: “De interpersoonlijke solidariteit houdt in dat er een gelijke toegang is voor allen tot de terugbetaalde gezondheidszorg, waarbij de vrije keuze van de patiënt gegarandeerd wordt (...)”.

De praktische uitvoering van dit beginsel vereist een voortdurende inzet van de betrokken overheden en specifieke maatregelen ten gunste van de meest kwetsbare personen. Want helaas zijn we niet allemaal gelijk in ziekte. Tot op vandaag nog zijn er heel wat mensen die uit geldgebrek een doktersbezoek moeten uitstellen.

SD5 **Uitstel van medische zorg omwille van financiële redenen**

Inkomen (€)	1997			2001			2004			2008		
	Ja	Nee	aantal	Ja	Nee	aantal	Ja	Nee	aantal	Ja	Nee	aantal
<750	21,4	78,6	713	23,1	76,9	468	18,5	81,5	537	31,7	68,3	560
750-1000	11,6	88,4	647	16,7	83,3	721	19,1	80,9	916	20,3	79,7	1089
1000-1500	8,5	91,5	1130	11,8	88,2	1263	10,8	89,2	1460	12,5	87,5	1565
1500-2500	4,4	95,6	1371	7,6	92,4	1484	9,2	90,8	1375	6,4	93,6	1143
>2500	3,9	96,1	545	2,7	97,3	815	2,6	97,4	1064	4,3	95,7	229
Totaal	8,6	91,4	4406	10,6	89,4	4751	10,1	89,9	5352	14,2	85,8	4586

De gegevens van EU SILC tonen aan dat 32% van de personen met een inkomen lager dan 750 € aangeven dat ze medische zorg uitstellen.

Ongelijkheden in gezondheid kunnen verklaard worden door biologische oorzaken. Maar sociale ongelijkheden in gezondheid worden veroorzaakt door de omgeving en door sociaaldemografische en economische factoren en vormen bijgevolg een vermijdbare onrechtvaardigheid (Jaarboek Armoede in België 2012).

Arme mensen hebben vaker een slechte gezondheid dan rijkere mensen. Hooggeschoolden leven langer en zijn langer in goede gezondheid dan mensen die minder lang school liepen.

Een betere dekking van de gezondheidszorg, toegang tot buurtgeneeskunde en de garantie op een gelijkwaardige behandeling zijn prioritaire doelstellingen om het recht op gezondheid te waarborgen als element van de armoedebestrijding.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Een eenvoudiger toegang tot gezondheidszorg waarborgen door administratieve vereenvoudiging.

Actie 77. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding en de Minister voor Sociale Zaken en Volksgezondheid zal de inspanningen voortzetten voor de ontwikkeling van een terugbetalingsmechanisme voor medische kosten in het kader van medische hulpverlening.

Dat mechanisme voorziet in de organisatie van een intensieve samenwerking tussen de betrokken partners, om de verwerking te vereenvoudigen en te versnellen van alle facturen inzake gezondheidszorg die afkomstig zijn van alle zorgverstrekkers voor de personen die een tenlasteneming door het OCMW genieten in het kader van de medische hulp. Er zijn drie doelstellingen:

- de informatisering van de medische kaart, dit is het document afgeleverd door het OCMW en waardoor dit zich ertoe verbindt alle of een deel van de medische kosten ten laste te nemen van de personen in financiële moeilijkheden, volgens de reglementaire modaliteiten.
- de transfer van de betaling van de medische kosten van de personen die niet gedekt worden door een verzekering geneeskundige verzorging en die op de betaalrol staan van een OCMW, naar de HZIV, in plaats van naar de OCMW's.
- een verbetering van de controles door de HZIV, door de binnenkomende facturen systematisch te controleren en via een centrale gegevensbank zodat het onmogelijk wordt om voor een en dezelfde persoon bij verschillende OCMW's om tussenkomst in de medische kosten te vragen.

Actie 78. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal, met de steun van de bevoegde Minister voor Administratieve Vereenvoudiging, toezien op de uitvoering van de bepalingen van de Programmawet van 29 maart 2012 in verband met de verhoogde tegemoetkoming van de ziekteverzekering. De toekenning van de verhoogde tegemoetkoming zal eenvoudiger en sneller worden voor alle personen die er mogelijk van kunnen genieten.

Dit zou ertoe leiden dat de verhoogde tegemoetkoming eenvoudiger en gemakkelijker toegankelijk waardoor de verzekerbaarheid van mensen in armoede aanzienlijk zal verbeteren.

Op 6 april 2012 werd de wettelijke basis voor de hervorming van het OMNIO-statuut en de verhoogde tegemoetkoming gepubliceerd (Programmawet 1). Er zal een Koninklijk Besluit opgesteld worden om deze wet uit te voeren. De hervorming beoogt een vereenvoudiging van de toekenningsvoorwaarden en een meer automatische toekenning van het statuut.

Actie 79. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal, met de steun van de bevoegde Minister voor Administratieve Vereenvoudiging, de reglementering uitvoeren die de toepassing van het derdebetalerssysteem verplicht maakt voor de meest kwetsbare doelgroepen en erop toezien dat die bepaling wordt nageleefd door de artsen.

Die maatregel richt zich op de meest kwetsbare groep op het gebied van financiële toegankelijkheid van de gezondheidszorg, met name a) mensen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming en b) mensen met het statuut van persoon met een chronische aandoening, en dat voor alle geneeskundige zorgen die hen worden verstrekt. De verplichte toepassing van de derdebetalersregeling voor mensen die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming en voor mensen met het statuut van persoon met een chronische aandoening zal binnenkort worden vastgelegd.

De Gezondheidswet zal de wettelijke basis voor een afschaffing van het verbod op de toepassing van de derdebetalersregeling (behalve bij individuele zorgverleners) omschrijven. Tevens zal er een verplichting ingevoerd worden om de derdebetalersregeling toe te passen voor twee groepen kwetsbare personen: rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming en rechthebbenden op het statuut "chronische aandoening".

OPERATIONELE DOELSTELLING 2. De toegang tot zorgverstrekkers laagdrempeliger maken voor de meest kwetsbare doelgroepen.

Actie 80. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal het RIZIV uitnodigen om gerichte acties voor te stellen waardoor de meest achtergestelde bevolkingsgroepen in buurten in moeilijkheden gemakkelijk toegang kunnen hebben tot medische huizen en tot huisartsen in een kabinet.

Op die manier wordt een buurtgeneeskunde tot stand gebracht. Dit soort tenlasteneming kan een preventieve rol spelen voor aandoeningen die verergeren bij een gebrek aan vroegtijdige medische zorg.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De betaalbaarheid van gezondheidszorg verzekeren.

Actie 81. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal het gebruik van goedkope geneesmiddelen aanmoedigen.

Zo nam de regering eerder al maatregelen om de verkoop van het goedkoopste antibioticum en antimycoticum te stimuleren. Wanneer een arts een medicijn voorschrijft op stofnaam (algemene benaming of "INN"), waardoor de apotheker zelf kan kiezen welk merk hij verkoopt, is de apotheker ook verplicht om het goedkoopste merk te leveren, of een merk dat ten hoogste 5% duurder is. Overigens moet de apotheker voor elk voorschrift voor een kortdurende behandeling met antibiotica of schimmeldodende geneesmiddelen, ongeacht of deze in INN of onder een merknaam werden voorgeschreven, dezelfde regels toepassen als voor een INN-voorschrift, dat wil zeggen een merk afleveren dat ten hoogste 5% duurder is dan de goedkoopste variant, behalve wanneer de arts zich verzet tegen de vervanging om een therapeutische reden.

Actie 82. De Regering, via de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal toezien op de uitvoering van het verbod op ereloon-supplementen voor gemeenschappelijke en tweepersoonskamers.

Om ereloon-supplementen voor ziekenhuiskamers, andere dan eenpersoonskamers, te kunnen verbieden moet de wet worden aangepast (wet op de ziekenhuizen). De ministerraad van 15 juni 2012 heeft in die zin een voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake de toegankelijkheid van de gezondheidszorg goedgekeurd. Hierin staat ook het verbod, vanaf 1 januari 2013, op genoemde supplementen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4. Uitwerking van een voordeliger statuut voor chronisch zieken, rekening houdend met de ernst van de aandoening en de kosten die deze met zich meebrengt.

Mensen in armoede worden extra benadeeld door een chronische aandoening omdat die elk project voor sociale of socioprofessionele inschakeling vaak onzeker maakt.

Actie 83. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal toezien op de uitvoering van het statuut "chronische aandoening" in de Gezondheidswet, die aan deze categorie personen enkele automatische rechten zal verlenen.

Een wetsvoorstel "toegankelijkheid" dat momenteel bij de Raad van State ligt, zal in de wet een statuut "chronische aandoening" invoeren. Dankzij dit statuut, dat later nog verduidelijkt moet worden en gedefinieerd door de Koning, kan een categorie begunstigen worden afgebakend waar automatisch bepaalde rechten aan worden toegekend. Het RIZIV werkt momenteel de voorwaarden uit om dit statuut te verwerven, te behouden en in te trekken.

Het eerste recht voor chronisch zieken zal worden toegekend met ditzelfde wetsvoorstel: zij moeten niet langer alle medische kosten voorschieten omdat het derdebetalersysteem automatisch zal worden toegepast. Voor een chronisch zieke betekent dit concreet dat hij bijvoorbeeld niet langer alle kosten voor een doktersbezoek moet betalen, om die achteraf terug te krijgen van zijn ziekenfonds. Het medisch attest zal rechtstreeks naar de mutualiteit van de patiënt worden gezonden, die alleen nog zijn persoonlijke bijdrage zal moeten betalen.

Actie 84. De Minister van Sociale zaken en Volksgezondheid zal een versterking van de maximumfactuur onderzoeken, op basis van het toepassingsgebied ervan, voor personen in armoede die lijden aan een chronische ziekte.

De Minister gaf aan de Werkgroep Verzekeraarbaarheid de opdracht een voorstel uit te werken (in overleg met de twee afdelingen van het Observatorium chronische ziekten) voor een specifieke maximumfactuur met betrekking tot het statuut van de chronisch zieke, en tevens de discussies te starten over een integratie van nieuwe verstrekkingen, in het bijzonder geneesmiddelen, en medisch materiaal in de maximumfactuur.

OPERATIONELE DOELSTELLING 5. Preventieve gezondheidszorg waarborgen door oog te hebben voor een voedingsbeleid.

Actie 85. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal via de OCMW's diens cliënten sensibiliseren en informeren over het gebruik en de voordelen van gezonde voeding.

De toegang tot gezonde voeding is een belangrijke voorwaarde voor een gezond leven. Mensen in armoede blijken hierover vaak onvoldoende geïnformeerd en weten niet waar ze met hun vragen terecht kunnen. De OCMW's kunnen een belangrijke rol spelen om hun cliënten te informeren over gezonde voeding en hoe het te bereiden zonder dat het veel hoeft te kosten. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruikt gemaakt worden van een informatiecampagne.

De minister van Volksgezondheid zal een voedings- en gezondheidsbeleid voeren door de taken van het eerste Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan voort te zetten met een focus op de federale bevoegdheidsdomeinen en aandacht voor de impact van de maatregelen op de lagere socio-economische groepen.

Actie 86. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid zal de voedingsgewoonten van kinderen en volwassenen gedetailleerd in kaart brengen via een nationale Voedselconsumptiepeiling bij kinderen, adolescenten en volwassenen.

Om een beeld te schetsen van de voedingsgewoonten, zal er een Voedselconsumptiepeiling (VCP) georganiseerd worden bij de Belgische bevolking van 3 tot 64 jaar ter ondersteuning van het federaal nutritioneel beleid (inname van macro- en micronutriënten) en het voedselveiligheidsbeleid (risicoanalyses en normering en controle inzake additieven, contaminanten en pesticiden).

Actie 87. De Minister van Volksgezondheid zal toezien op de verbetering van de samenstelling van bereide maaltijden en voedingsmiddelen met een prioritaire focus op minder zout, vet en suiker.

Actie 88. De Minister van Volksgezondheid zal ijveren voor maatregelen op de reclame voor producten rijk aan vet, suiker en zout door de opname van nutritionele criteria, het stimuleren van zelfregulering en de stopzetting van reclame voor ongezonde voeding gericht op kinderen.

Met dit beleid wil de Minister voor Volksgezondheid al in 2012 komen tot 10% minder zoutinname. Deze doelstelling zal geëvalueerd worden zodat het beleid indien nodig bijgestuurd kan worden. Daarnaast zal zij reformulatieactiviteiten, zoals de verbetering productsamenstelling, door de voedingsindustrie distributiesector en horeca stimuleren. De trends hieromtrent zullen opgevolgd worden via analyse van de producten. Bijkomend zal zij een vermindering en verbod nastreven van de reclame voor ongezonde voeding die gericht is op kinderen.

Actie 89. De Minister van Volksgezondheid zal verder werken aan een borstvoedingsbeleid in samenwerking met het federaal borstvoedingscomité door de verdere uitbreiding van het babyvriendelijke ziekenhuisinitiatief en andere acties die borstvoeding beschermen, ondersteunen en promoten.

Het geven van borstvoeding biedt belangrijke gezondheidsvoordelen en wordt aanbevolen door organisaties zoals Unicef en de Wereldgezondheidsorganisatie. Met deze actie streeft de Minister na om borstvoedingscijfers te halen die analoog zijn aan die van de Scandinavische landen, waar meer dan 90% van de pasbevallen moeders borstvoeding geeft.

Strategische Doelstelling 6. Overheidsdiensten die voor iedereen toegankelijk zijn

De federale overheidsdiensten werken elke dag aan het welzijn en de sociale zekerheid van alle burgers van ons land. Hierbij is het hun voortdurend streven te verzekeren dat elke burger toegang heeft tot de essentiële sociale diensten waarop hij of zij recht heeft. Het is een grote uitdaging om dat te realiseren. Bepaalde bevolkingsgroepen hebben nu eenmaal gemakkelijker toegang tot die diensten dan andere.

De overheidsdiensten toegankelijk maken voor alle burgers houdt dus in dat de meest kwetsbare burgers worden geïdentificeerd en dat de rechten waar zij aanspraak op kunnen maken automatisch worden toegekend.

De regering wil, overal waar dat kan, de rechten van het type sociaal tarief (onder meer voor energie, water, communicatie, NMBS) sneller automatisch toekennen aan personen die voldoen aan de voorziene voorwaarden. Ze zal de uitwisseling van informatie hierover aanmoedigen en voldoende communiceren over de sociale rechten.

Een maatregel, hoe goed ze ook is, kan pas doeltreffend zijn wanneer ze haar doelgroep bereikt. Dat gebeurt door ofwel de doelgroep te informeren, ofwel de toekenning automatisch te maken, ofwel de diensten die in contact komen met de burgers doeltreffender te maken. Het ideale is om die drie pistes te combineren.

Op federaal niveau bestaat er geen indicator die de toegankelijkheid van de overheidsdiensten meet. Evenwel kan er vastgesteld worden dat de federale overheidsdiensten blijvend investeren in een correcte en klantgerichte dienstverlening. Zij ontwikkelen hiertoe instrumenten om klanten en burgers bij hun werking te betrekken zoals de klantentevredenheidsmetingen of het handvest voor een gebruiksvriendelijke overheid.

Een indicator voor de toegankelijkheid van overheidsdiensten zal ontwikkeld worden in het kader van dit plan.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1. Het project ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in de federale overheidsdiensten zal worden versterkt en uitgebreid.

Sinds 2004 heeft het project ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting twee opdrachten. Enerzijds het standpunt van kwetsbare personen vertegenwoordigen binnen de federale overheidsdiensten en anderzijds die diensten toegankelijk maken voor de meest kwetsbare burgers. Het regeerakkoord van december 2011 wil doorgaan met het betrekken van ervaringsdeskundigen bij het bepalen van beleidsmaatregelen die betrekking hebben op die doelgroep.

Het project ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting telt vandaag 29 ervaringsdeskundigen en drie coördinatoren. 14 partnerdiensten nemen actief deel aan dit project. De positieve resultaten van dit project waren in 2010 onderwerp van een publicatie (Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting – Pioniers van innovatie in de Belgische Federale Openbare Diensten) tijdens het Belgisch EU-voorzitterschap in het Europees jaar van de Strijd tegen Armoede en Sociale Uitsluiting.

De Staatssecretaris zal erop toezien dat dit vernieuwend initiatief, dat de overheidsdiensten toegankelijker wil maken, meer zichtbaarheid en een groter draagvlak krijgt.

<p>Actie 90. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal elke overheidsdienst aansporen om ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting aan te werven. De ministers en staatssecretarissen met een administratie onder hun bevoegdheid worden uitgenodigd om de aanwerving van minstens een ervaringsdeskundige per taalrol en per administratie te stimuleren.</p>
--

Actie 91. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een beleid ontwikkelen, in samenwerking met de staatssecretaris voor Ambtenarenzaken, om ervaringsdeskundigen met een vast contract binnen de diensten aan te werven.

Actie 92. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de samenwerking tussen de OFO en de POD MI ondersteunen, met het oog op de creatie van een vorming voor de functionele chefs en mentoren van ervaringsdeskundigen. Sensibilisering voor de problematieken van de armoede en een gepaste ondersteuning van de ervaringsdeskundigen en van het project zelf staan garant voor het bereiken van de doelstellingen vastgesteld door het project. Een ad hoc opleiding van de omkaderaars van het project binnen de diensten zal worden ondersteund door de Staatssecretaris.

Actie 93. De Staatssecretaris van Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, uit naam van de betrokken minister, de Cel diversiteit van FOD P&O vragen om in overleg met het coördinatieteam Ervaringsdeskundigen sociale afkomst, in casu armoede, mee te nemen in haar werking. Er zal ook aandacht zijn om de ervaringen van discriminatie die de ervaringsdeskundigen meemaken te bestrijden en beter nog, te voorkomen. Bijkomend kan onderzocht worden of de Cel diversiteit een ervaringsdeskundige aanwerft (van elke taalgroep) en of er een noodzaak en mogelijkheid is om een functiefamilie Ervaringsdeskundigen in te voeren binnen de cartografie.

OPERATIONELE DOELSTELLING 2. Partnerschappen met de ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting aanmoedigen.

Doordat het is ingeplant in tal van federale overheidsdiensten en door het gezamenlijk werk van de ervaringsdeskundigen wil dit project transversaal zijn binnen de federale administratie. Dit brede netwerk van kennis en ervaringen zo dicht bij de kwetsbare burgers moet de federale administratie en de regering ondersteunen bij de beoordeling, aanneming en uitvoering van beleidsmaatregelen die bedoeld zijn om armoede te bestrijden.

Actie 94. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal een structurele samenwerking tussen ervaringsdeskundigen en de Federale Ombudsman voorstellen en steunen, voor onderwerpen in verband met mensen in armoede.

Actie 95. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de ervaringsdeskundigen om hun kritisch advies vragen over de instrumenten van de federale armoedebaarometer bij de jaarlijkse publicatie ervan.

Actie 96. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de ervaringsdeskundigen betrekken bij het screenen van en adviseren over taalgebruik.

Actie 97. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal, in het kader van het onderdeel “duurzame ontwikkeling” in de geïntegreerde toets, de mogelijkheid onderzoeken om het advies te vragen van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting. Het aspect “impact van maatregelen om armoede te bestrijden” moet beter zichtbaar zijn in het onderdeel “duurzame ontwikkeling” in de geïntegreerde toets en in die zin kunnen de ervaringsdeskundigen hierbij worden betrokken.

Actie 98. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal de tussenkomst vragen van de minister die de overheidsbedrijven onder zijn bevoegdheid heeft om deze aan te sporen om ervaringsdeskundigen aan te werven.

Actie 99. De Minister van Justitie zal zodra de hervorming van de rechterlijke orde op kruissnelheid zal zijn – een beroep doen op de ervaringsdeskundigen in de armoede binnen de FOD om advies in te winnen. In het bijzonder zal de Minister erover waken dat in de beheerscontracten die met de nieuwe rechtsgebieden worden gesloten de toegankelijkheid van de gerechtelijke diensten voor mensen die in armoede leven als een apart criterium van evaluatie wordt opgenomen

OPERATIONELE DOELSTELLING 3. De toegang tot de gezondheidszorg moet eenvoudiger worden voor de meest kwetsbare burgers.

Armoede is multifactorieel, maar de gezondheid van de meest kwetsbare personen is een factor die tegelijk oorzaak kan zijn van armoede en de armoede verergert. Toegang tot gezondheidszorg is dus fundamenteel om die spiraal van uitsluiting te doorbreken. Een vereenvoudiging van de administratieve stappen, zowel voor de patiënt als voor de professionelen uit de gezondheidszorg, zal de toegang tot een betere gezondheid vergemakkelijken voor de meest kwetsbare van onze burgers. Een betere communicatie van de maatregelen die in dit verband worden genomen, is ook essentieel.

De Minister van Volksgezondheid zal het derdebetalerssysteem gemakkelijker toegankelijk maken voor alle kwetsbare burgers.

Actie 100. De Minister van Volksgezondheid zal het eenvoudiger maken om vast te stellen of een patiënt recht heeft op het derdebetalerssysteem, via lezing van de van de elektronische identiteitskaart (eID) of via een specifiek attest afgeleverd door de verzekeringsinstelling.

Actie 101. De Minister van Volksgezondheid zal de verzekeringsinstellingen aanmoedigen om, voor de betaling van verrichte diensten via derde betalers, één adres te gebruiken voor de geneesheren; de V.I. zullen vooraf ingevulde etiketten naar de geneesheren sturen.

Actie 102. De Minister van Volksgezondheid zal ervoor zorgen dat er uitvoeringsbesluiten worden genomen voor de bepalingen van de programmawet van 29 maart 2012 die een wettelijke basis geven aan een hervorming van de verhoogde tegemoetkoming van de gezondheidsverzekering om de toegang tot de verhoogde tegemoetkoming te vereenvoudigen.

Actie 103. De Minister van Volksgezondheid zal de ziekenfondsen aansporen om gebruik te maken van de gegevens waarover ze beschikken zodat ze sneller kunnen reageren en eventuele stappen van de sociaal verzekerden vereenvoudigen.

Actie 104. De Minister van Volksgezondheid zal, in samenwerking met de Staatssecretaris voor Armoedebestrijding, de POD MI aanmoedigen om haar werk voort te zetten dat tot doel heeft de OCMW's en de ziekenhuizen toegang te geven tot het netwerk MyCareNet en zo de administratieve rompslomp te verminderen.

Actie 105. De regering zal doorgaan met de administratieve vereenvoudiging van de toegang tot de gezondheidszorg ten voordele van de begunstigden en de OCMW's. Meer bepaald door het project te steunen dat de beslissing voor de tenlasteneming van de kosten voor gezondheidszorg informatiseert.

De administratieve vereenvoudiging en de informatie van de gebruikers is een belangrijke as in het beleid dat de toegang tot de gezondheidszorg versterkt. Ook de maatregelen die het mogelijk maken om de procedures en stappen betreffende het dossierbeheer van de patiënten te verlichten is een goede praktijk die door zowel de gebruikers, als door de beoefenaars verwacht wordt.

Actie 106. De Minister van Volksgezondheid zal het onderzoek "Sociaal werk in kaart gebracht: ontwikkelen van een sturingsinstrument voor sociaal werk in de ziekenhuizen" verder uitbouwen om beter te kunnen ramen welke acties ontwikkeld moeten worden in ziekenhuismiddelen.

Actie 107. De Minister van Volksgezondheid steunt het pilootproject "Outreaching van volwassenen – doelgroep daklozen" en het pilootproject "Via een mobiel team kwetsbare personen met een geestesandoening ten laste nemen".

De inspanningen die tot doel hebben om de doelstellingen beter te begrijpen in het zorgaanbod tegenover de specifieke groepen die aan een grote kwetsbaarheid worden blootgesteld zullen de ontwikkeling van goede praktijken mogelijk maken, inclusief het gebruik van ICT (informatie- en communicatietechnologie).

De mentale gezondheid bij armen blijft een problematiek die moeilijk te begrijpen is. De initiatieven inzake innovatie en sociale proeven die die het aanbod tot doel hebben van mobiele en gedecentraliseerde zorgen kaderen in de idee van de aanbeveling van de Europese consensusconferentie over dakloosheid over de "mobiele diensten" aan daklozen of personen op die op de dool zijn.

Actie 108. De Minister van Volksgezondheid zal interculturele bemiddeling in de ziekenhuizen maar ook via internet aanmoedigen.

Met de term interculturele bemiddeling verwijzen we naar een geheel van activiteiten die tot doel hebben de effecten van de taal barrière, sociaal-culturele verschillen en spanningen tussen etnische groepen onderling (inclusief de autochtone meerderheid) voor de hulpverlening zo veel mogelijk op te lossen. De uiteindelijke bedoeling is het creëren van een zorgaanbod dat qua toegankelijkheid en kwaliteit voor allochtone en autochtone patiënten evenwaardig is. Om die doelstelling te bereiken vervullen interculturele bemiddelaars in de ziekenhuizen meerdere taken: tolken, het duiden van sociaal-culturele verschillen en hun impact op de hulpverlening, het aanbieden van hulp en ondersteuning aan patiënten, het signaleren van knelpunten in de hulpverlening aan patiënten die tot een etnische minderheid behoren, het bieden van ondersteuning bij het oplossen van conflicten, het geven van voorlichting aan patiënten, enz.

Er wordt momenteel aandacht besteed aan de ontwikkeling van deze dienst via ICT-middelen (via internet). Projecten bestuderen deze mogelijkheden, die zullen leiden tot grotere voorstellen, waardoor deze maatregel belangrijker zal worden. Maar dan is een analyse inzake haalbaarheid en budgettaire optimalisering vereist.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4. De maatregelen die de toegang vergemakkelijken zullen beter rekening houden met de specifieke problemen van de meest kwetsbare burgers.

Actie 109. De Minister van Werk wil, in samenwerking met de POD Maatschappelijke Integratie, een opleiding creëren voor RVA facilitatoren over het verschijnsel armoede en de invloeden daarvan in de zoektocht naar werk. Die sensibilisering zal mede gebeuren door ervaringsdeskundigen.

De facilitatoren van de RVA spelen een grote rol in het armoedebestrijdingsbeleid. Duurzame tewerkstelling is één van de belangrijkste instrumenten in de strijd tegen armoede. Om werklozen in armoede goed te kunnen adviseren en evalueren is het belangrijk een goed inzicht in de specifieke leef- en werkomstandigheden van mensen in armoede te hebben. De bestaande opleiding zal verruimd worden door volgende vormen van aanbod te voorzien: een aanbod voor alle medewerkers die in contact komen met het publiek en geïntegreerd in specifieke opleidingstrajecten voor specifieke functies, bijvoorbeeld dispo.

Actie 110. De Minister van Werk zal erover waken om de informatie te verbeteren die de RVA verstrekt aan werkzoekenden, rekening houdende met de specifieke eigenschappen van kansarmen (laaggeschoold, lees- en schrijfmoeilijkheden), om de informatie voor iedereen toegankelijk te maken.

OPERATIONELE DOELSTELLING 5. Investeren in een toegankelijk, betaalbaar en verstaanbaar justitiesysteem.

Actie 111. De Minister van Justitie zal bij de hervormingen van de rechtsbijstand rekening houden met het gebruik van een armoede-index en elke hervorming onderwerpen aan de toets van de gevolgen voor mensen die in armoede leven.

Zowel de kostenexplosie inzake rechtsbijstand van de voorbije tien jaar, als de wetgeving op Europees niveau (richtlijn toegang tot de advocaat, te verwachten richtlijn over de rechtsbijstand in 2013) nopen tot een grondige herziening van de wetgeving, die overigens ook in het regeerakkoord van 1 december 2011 werd ingeschreven.

In die context is het uiteraard noodzakelijk dat in eerste instantie de toegang tot het gerecht van de mensen die in armoede leven – en dus de eerste doelgroep voor wie de rechtsbijstand oorspronkelijk bestemd was - geïjverd blijft.

De minister zal daarom bij de berekening van budgettaire projecties een belangrijke invloed laten meespelen vanuit een armoede-indexeringssysteem, zoals bijvoorbeeld de Interfederale Armoedebaarometer.

Bovendien zal de minister ook een advies inwinnen van representatieve organisaties van mensen die in armoede leven, zoals het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding.

Actie 112. De minister van Justitie zal de communicatietoegankelijkheid naar mensen die in armoede leven als noodzakelijk toetsingscriterium hanteren om na te gaan of de hervormingen inderdaad tot een meer klantvriendelijke justitie leiden.

De minister wil in de op stapel staande hervorming van de rechterlijke orde komen tot een meer klantvriendelijke justitie. Communicatie en taalgebruik zijn daarbij essentiële instrumenten om de nabijheid tot de burger te verbeteren. De minister zal daarom, nog voor het einde van de legislatuur aan representatieve organisaties van mensen die in armoede leven, zoals het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding eventueel aangevuld met wetenschapsmensen, een advies vragen in verband met de evolutie op dat vlak sedert de start van de gerechtelijke hervorming.

OPERATIONELE DOELSTELLING 6. De dienstverlening die wordt aangeboden door de overheid beter toegankelijk maken voor de meest kwetsbare personen.

Overheidsdiensten als de NMBS en de Post verstevigen vanuit hun hoedanigheid van dienstverlenend bedrijf de sociale band en vergemakkelijken de toegang tot verschillende contacten en voorzieningen. Zich kunnen verplaatsen, ingaan op een uitnodiging van overheidsdiensten, gaan werken, ... evenveel redenen om de diensten die deze overheidsbedrijven aanbieden toegankelijker te maken voor de meest achtergestelde burgers.

Actie 113. De minister van Overheidsbedrijven zal de NMBS verzoeken informatie te verstrekken over de transportvoordelen voor de houders van het OMNIO-statuut; alles in het werk stellen om dit extra voordeel zo snel mogelijk automatisch toe te kennen.

Actie 114. De minister van Overheidsbedrijven zal erop toezien dat de sociale rol van de postbode gewaarborgd wordt, met name via de organisatie van postdiensten aan huis (de dienst "AUB postbode"), die geconsolideerd is in de 5de beheersovereenkomst 2011-2015.

OPERATIONELE DOELSTELLING 7. Verhogen van de toegankelijkheid tot openbare diensten voor de meest kwetsbare doelgroepen.

Actie 115. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding zal concrete handleidingen en draaiboeken verspreiden over toegankelijkheid, om de laagdrempeligheid bij OCMW's te vergroten. Daarnaast kan ook een ervaringsdeskundige OCMW's hierbij ondersteunen vanuit de POD Maatschappelijke Integratie.

Mensen in armoede ervaren vaak dat de drempel naar het OCMW nog hoog is. Met deze actie kunnen OCMW's beroep doen op de POD Maatschappelijke Integratie en op ervaringsdeskundigen om hen bij te staan, bijvoorbeeld bij het screenen van teksten voor hun cliënten, een toegankelijk onthaal en dergelijke meer.

Een belangrijk element hierbij is een toegankelijk en verstaanbaar taalgebruik in alle overheidscommunicatie naar de bevolking, en in het bijzonder maatschappelijk kwetsbare groepen. De POD Maatschappelijke Integratie zal voorzien in de ontwikkeling van een handleiding en eventuele informatiesessies, voor bijvoorbeeld OCMW's, rond toegankelijk taalgebruik.

Actie 116. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie zal een praktische en eenvoudige gids opstellen voor personen in armoede die hen op een toegankelijke manier informeert over hun belangrijkste rechten inzake gezondheidszorg, huisvesting en dienstverlening en die nuttige contactpunten bundelt.

Actie 117. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie ondersteunt de OCMW's zodat zij meer proactief verborgen armoede kunnen opzoeken.

OCMW's zouden personen die niet verzekerd zijn, kunnen opsporen, zodat zij hun recht op inkomensondersteuning kunnen laten gelden. Het OCMW is als lokale regisseur immers het best geplaatst om op het grondgebied van de gemeente de diverse partners rond armoedebestrijding samen te brengen en gezamenlijk actie te ondernemen om actief bestaande, maar niet gekende armoede bij de mensen te gaan detecteren. Er moet, met andere woorden, meer OCMW op de straat komen. Daarbij kunnen de OCMW's samenwerken met diegenen die lokaal expertise hebben rond armoede en in contact komen met personen in armoede.

Hiertoe wil de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding inzetten op het verminderen van de administratieve rompslomp bij de OCMW's. Er zal tevens een werklustmeting gebeuren bij de OCMW's met het oog op administratieve vereenvoudiging, zodat maatschappelijke werkers meer tijd kunnen besteden aan hun basisopdracht.

Het verlichten van de administratieve lasten is de vereenvoudigde terugbetaling, die gerealiseerd zal worden. De Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie onderzoekt eveneens of het haalbaar is de huidige stelsels van leefloon en met het leefloon gelijkgestelde sociale hulp geleidelijk aan samen te voegen. Ten slotte zal de terugbetaling van de medische kosten door de OCMW's in de toekomst gebeuren door de Hulpkas voor Ziekte en Invaliditeit, waardoor OCMW's deze medewerkers kunnen inzetten voor armoedebestrijding.

OPERATIONELE DOELSTELLING 8. Toegankelijke en kwaliteitsvolle sociale en overheidsdiensten erkend op Europese schaal.

De Europese integratie is het verst gevorderd op het economische vlak, dat de integratie mogelijk maakt van de economische activiteiten binnen de zone van de interne markt. De overheidsdiensten en de sociale diensten zijn echter reeds verschillende jaren in spanning met politieke en juridische bezorgdheden op Europees niveau. De diensten van algemeen belang (die zowel de overheidsdiensten als de stelsels van sociale zekerheid en diensten aan de persoon groeperen) spelen een belangrijke rol in de Europese maatschappij en dragen in grote mate bij tot de verwezenlijking van de basisdoelstellingen van de EU, zoals de sociale cohesie, economisch en territoriaal, een hoge werkloosheidsgraad, de sociale insluiting en de economische groei. Een wettelijk kader dat bij de opmaak ervan voornamelijk geïnspireerd werd door een logica van markteconomie zal nu de organisatie van overheidsdiensten en sociale diensten meer moeten incorporeren.

Sinds enkele jaren en meer bepaald onder het Belgisch voorzitterschap in 2010 is de Belgische overheid actief op het niveau van deze besprekingen op Europees niveau. Overeenkomstig het regeerakkoord zal "de Regering toezien op het vervolg van het grondige onderzoek van de interne markt en op de goedkeuring van een wetgeving op de diensten van algemeen belang op basis van het Verdrag van Lissabon".

Actie 118. De Minister van Sociale Zaken, de Staatsecretaris voor maatschappelijk integratie en armoedebestrijding, de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor overheidsbedrijven verbinden zich ertoe om een actieplan op te stellen om een wetgeving goed te keuren over de diensten van algemeen belang op basis van het Verdrag van Lissabon, door het in aanmerking nemen van de toegang tot kwaliteitsvolle overheidsdiensten.

Deze werkzaamheden vinden vooral weerklank in de aanbevelingen van de IAO over de minimumvoorzieningen voor sociale bescherming (*Aanbeveling over de minimumvoorzieningen voor sociale bescherming, §3*) goedgekeurd door de internationale conferentie tijdens haar zitting van juni 2012 - politiek begeleidingsinstrument voor de 184 Staten en ondersteund door een reeks internationale organisaties). De FOD Sociale Zekerheid en de POD Maatschappelijke Integratie zullen ondersteuning bieden. Een werkgroep van de interministeriële economische Commissie krijgt trouwens de taak om een dialoog op te starten over dit onderwerp met het maatschappelijk middenveld.